

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

- Márczius 15-én d. u. 4 órákor. Tenyészállat-vásár rendező-bizottság ülése.
- 17-én d. u. 4 órákor. Közgazdasági szakosztály ülése.
- 20-án d. e. 10 órákor. Igazgatóválasztmány ülése.
- 21-én d. u. 4 órákor. Hazai ipar támogatása ügyében értekezlet.
- 28-án d. e. 10 ó. Gazdák Biztosító Szövetkezetének közgyűlése.
- 31-én d. e. 10 órákor. Szőlőgazdák Orsz. Egyesületének közgyűlése.

Meghívó

az

„Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmánya

ugyis mint a

„Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” végrehajtó-bizottsága

1906. évi márczius hó 20-án (azaz kedden) délelőtt 10 órákor a „Köztelek” új székházában (Budapest, IX. kerület, Köztelek-utca 8. szám) tartandó

V. ülésére.

(Tárgysorozatot lásd a „Köztelek” 20. számában.)

Meghívó

a közgazdasági szakosztály

1906. évi márczius hó 17-én (szombaton) d. u. 4 órákor, a „Köztelek” székháza (Köztelek-utca 8. szám) I. emeleti üléstermében tartandó ülésére.

Tárgy:

Küzdölem a nemzetköziséggel. (A dunántúli mozgalmakról elhangzott előadások összefoglalása.) Előadó: Rubinek Gyula.

Budapest, 1906 márczius 10.

Emődý József s. k.,
szakoszt. alelnök.

Luxuslővásárok a Tattersallban.

Az „OMGE.” védnöksége alatt a Budapesti Tattersall-társaság által rendezett f. évi tavaszi luxuslővásárok a következő napokon tartatnak: az első tavaszi XXXII. sz. vásár márczius hó 26., 27. és 28-án, a második tavaszi XXXIII. sz. vásár április hó 29., 30. és május 1-én. Mindkét vásár díjazással lesz egybekötve, melyeknél a díjazás feletti bírálatot az „OMGE.” kebeléből kiküldött bizottságok eszközlik. Az első vásár bejelentési határideje márczius 11-én, a második vásárára április 12-én jár le. Bejelenteni csakis a vásárszabályokat magukon foglaló bejelentési lapokon lehet, melyeket bárki nek felszólítására a „Tattersall” titkársága (Budapest, Külső-Kerepesi-ut 5.) küld meg.

A magyar vadászat veszedelme.

Magyarország, mint elsősorban mezőgazdasági állam, nagy mulasztást követ el, amikor a mezőgazdasággal oly szorosan összefüggő, sőt enélkül a mai európai viszonyok közt már alig elképzelhető vadászati kulturát fejleszteni, kihasználni és értékesíteni: *kellőképpen* nem iparkodik. Legyünk heismerésben arra nézve, hogy ámbár a régi, teljesen rendezetlen állapotokhoz képest van haladás ezen a téren, de amit komolyan annak tarthatunk, azt nem annyira az állam biztosítja, mint inkább egyesek áldozatkészsége; s ezt is gyakran nehezíti meg, — hogy ne mondjuk — megakasztja vadászati törvénykezésünk hiányos volta.

Vadászati törvényünk tele van gyarlósággal,

hibával, tévedéssel és nincs a jogkeresésnek és jogvédelemnek egyetlen olyan térsége sem, amelyen annyira rá volna utalva a főforum — vadászati ügyekben a közigazgatási bíróság — arra, hogy magyarázzon, kivételeket tegyen döntvényt hozzon és a törvény rideg vagy hiányos szavainak félreérthetőségét reparálja, esetleg legalább enyhítse.

A vadászat közgazdasági jelentőségéről már sokkal több szó esett nálunk is és sokkalta fényesebben bizonyítják ezt a külföldi eredményei, semhogy ily közismeretes téma bonczolgatásával fárasszanám olvasóimat. Hanem amikor ezt a jelentőséget az említett alapon egyszerűen megállapítottam tekintem: mindjárt hozzáteszem, hogy minik erőszben majdnem a frázisnál maradtunk, mert arra, hogy a megállapításnak sulya legyen, a mai elbánás, vadászati viszonyainknak felületes szemmel tartása: komoly fejlődés elérését szinte lehetetlenné teszi.

Mindenki tudja például, aki akár mint földbirtokos, akár mint idegen birtokon gazdálkodó, (bérlő, gazdatiszt) legközelebb áll a vadászati dolgok megértéséhez és méltánylásához, hogy még amikor az ugynevezett rendes kerékvágásban folytak is az ország dolgai, amikor nem volt ex-lex, nem volt abszolútizmus és nem volt nekivadult szociálista mozgalom, amely hajlandóságot árult volna el az anarchiás törekvésekre is: mondom, még akkor is mily nehéz volt éppen a hiányos jogvédelem miatt biztosítani valamely területet a vadászás mindenfajta, gyakran közveszélyes visszaélése ellen. Hát még most, amikor odajutottunk, hogy az ex-lex rovására nemcsak sokan nem fizetnek vadászati adót és anélkül vadásznak, hanem amikor a félremagyarázott szociálizmus ürügyeivel a vadászatot olyanok akarják — akár család eszközeikkel is — kivenni az „urak” kezéből

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Mai számunk 28 oldal.

akik legfeljebb arra alkalmasak, hogy az ország vadászati viszonyait s ezzel együtt az ezekben rejlő közgazdasági értékeket a legrövidebb idő alatt a szó szoros értelmében tönkretegyék.

A sok minden tengernyi panasz közül, amivel tisztességes és öntudatos szakértő vadászaink, főképpen mai napság leggyakrabban előállnak, erre hívom fel a figyelmet első sorban. Tudniillik arra a balga törekvésre, hogy a községek parasztbirtokossága mindenáron maga akar ezentul vadászni, maga akarja a területet — a törvény kijátszásával is — megtartani s ebben az esztelenül terjedő vadászpassziózáción kívül főképp az vezetni őket, hogy megmutassák az „uraknak”, hogy mégis ők az urak.

Az „ur-gyűlölet”-nek újabb ugyancsak lábra kapott jelensége ez, mert nem gondolják meg egyrészt, hogy a vadászat költséges és sok időt rabló mulatsága nem való a drága időt munkával értékesítő s így is nehezen élő tömegeknek, épp úgy nem, mint akár a pezsgőzés vagy akármi egyéb, amit a szegény ember zsebe meg nem bír; s nem gondolják meg továbbá, hogy az a vadászterület, amelyen (egy község határát átlag négy-ötzer holdra téve,) ötven, hatvan, vagy több puskás barangol derűborura és folyvást csak pusztít, anélkül, hogy a jövőre gondolva, kimélné is a vadat: az a vadászterület, ha még oly jó, tehát értékes volt is különben, már a második évben sivár és üres lesz, mert mindent kilóttek belőle a rablóvadászok.

Példa rá *Gödöllő*, ahol a legszebb vadászterület egyetlen szezonban teljesen kiirtotta a rászabadított puskássereg, amely a holnapra nem gondolt.

A mostanít megelőző időkben a vadászás volt a főbajok egyike; a vadlopás, a vadfogás, a tojásszedés, a törözés, stb. Nos, én azt állítom, hogy nincs az a vadászás terület, föltéve, hogy egy-két megbízható vadőr mégis ügyel rá, ahol annyi kár eshetnék, mint ott, ahol a vadászszabadsággal maguk a bérlők élnek vissza. Már pedig ott, ahol a községi „közbirtokosság” kiszorítja az „urat”: *csakis ez történik.*

Mert az a „közbirtokosság”, mint vadászterület, egyebet sem csinál, csak lövöldöz és pedig a parasztembernek ilyesmikben részint tudatlan, részint lelkiismeretlen felfogásával: tilalmas időben is. Arról, hogy „befektetés” történhessék, hogy erre a „közbirtokosság” vállalkozzék, vagy csak hogy némileg tűrhető szabályzatot alkosson, ami a „tagokat” kötelezze, még álmodni sem lehet. Ők csak lönek, lönek, amíg van mit s ha — rendszerint már egy év elteltével — nincs mit löni; akkor föllázadnak, hogy rossz a terület, vad nincs

rajta, ők tehát a drága bért nem is fizetik ezután.

Mint hogy *magok* adták ki a határt *saját magoknak*: könnyen el is engedik *önmagoknak* a bérfizetést és ekkor az történik, hogy a jó, vagy legalább tűrhető vadászterület először is végkép tönkrement, tehát értéktelen, azt már csak potom pénzért lehetne újra bérbeadni, — de másodsor: a már kötelezett időre sem fizetnek érte bért, tehát az első évre eső bérlétszég (ha ugyan legalább azt befizették) egyszerűs mind az utolsó is, hat éven keresztül.

Ilyesmiknek a lehetőségét kell akárhogy is minél sürgősebben megakadályozni s ha más egyelőre — a törvény revíziójáig — tenni nem lehetne, kötelezni kellene a községeket legalább arra, hogy a vadászterület bérléteért járó összegeket a megye központi pénztárába záros határidőn belül tényleg beküldjék s aztán a bérlétszég a teljes hat bérlétre terjedőleg, betábláztassék a bérlőtestület tagjainak a vagyonára, elsősorban az ingatlanára.

Nem az egyszerű embert óhajtom én kizárni a vadászati férfias mulatságából, hanem *mindenképpen*, aki ezt nem mint mulatságot, hanem mint kártevést üzi.

Az sem jutna eszembe, hogy bármely rendszabálylyal megnehezítem az utolsó napszamos tótnak is, hogyha van egy üveg pezsgőre valója, azt pezsgőben igya el. Az emberi szabadság szent s még ha egyesekre a gyarlóságuk miatt romlással jár is, igen nehéz annak a törvény-szabta közös obligáción túl korlátokat szabni: de az is abszurdum volna, hogy amit az egyik ember nem tehet a kisebb vádjá miatt, azt a másik jobbmódu szintén ne tehesse, még ha amaz (a kisebb vagyonu) nemzetgazdaságilag csak hasznát látja is annak, ha a nálánál jobb helyzetűek ő nélküle gyakorolják — mondjuk ki — a vadászatot, mert hisz' erről szól az ének.

Tudok eseteket, amikor valakit, aki nagy áldozattal, nagy befektetéssel, sok kimélettel és önmegtartóztatással szép vadállományt biztosított a bérelt területen: a többször említett „közbirtokosság” minden áron ki akart turni a bérlőtől, fiúkával is, hogy aztán dözsölhessen s ezekre és tizekre menő értéket tegyen semmivé pár hónap slatt.

Ha az a „közbirtokosság” teljesen kifogástalanul biztosítja a bérlő pontos fizetését, akkor a mai viszonyok közt már a legtöbbet tette, amit tőle várhatunk, pedig tulajdonképpen ez csak az alfa; *ezután* következnek a *korrekt vadász* kötelezései: a vadóvás, a területnek tisztességes fenntartása s még a törvény paragrafusainak a határai közt is csak okszerű felhasználás, ami a kizsárolásig sohasem terjedhet.

De gondolhatunk-e erre ott, ahol ötven vagy több egymásra is irigy parasztpuskás megy neki a határnak s mindegyik a legtöbb anyagi hasznot szeretné kilőni azért a pénzért, ami a bérlétszégből, mint befizetendő, rá esik? Itt nincs kimélet, nincs elv, nincs vadászisztesség, de még emberi sem. Itt csak a legcsunyább önzés működik. Ez pedig, így gyakorolva, a magyar vadászatnak legnagyobb veszedelmévé fajulhat.

Az új törvény — a revíziós — szerintem csak akkor érheti el célját, ha benne lesz (sok-sok egyében kívül, amire most ki nem terjeszkedhettem) az is, hogy a községi vadászterületekből befolyó összegek pedig annak a községnek a kulturális céljaira fordítandók; magáérdek teljesen kizárva; osztozás, amit ki lehet játszani, nincs.

És — ismétlem — a bérlétszég befizetése, még pedig mind a hat éven át, betáblázások útján biztosítandó.

Ha ez tetszik a „közbirtokosságnak” és ha a pontozatokat korrektül állja is, akkor ám licitálja ki az „urat” és legyen ő az ur.

Bársony István.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A répatetés idején.

Még csak a talaj előkészítése van a soron, amelybe az idén czukorrépa kerül s már is kapom az első hírt, hogy a répabarkó (*Cleonus*) megmozdult. Habár ebben nincsen semmi rendkívüliség, mert hiszen a bogár a tavalyi (1905.) répatáblán már múlt évi szeptember havában és még inkább későbbben már is teljesen kifejlődve megvolt és e tábla őszi szántásakor az eke sok bogarat vetett már fel, amely azután a föld felszínéhez közel telelve, most a tél végén korábban ocsudik fel a téli dermedtségből, azért e bogármozgólódás mégis fontos és kivált a répatermesztőre, valóságos figyelmeztető, amely eszébe juttatja a kezdődő új küzdelmet, amely e hó végefelé és még inkább április hóban megkezdődik.

Az elmúlt utolsó két év, az 1904-iki és az 1905-iki, amint ismeretes, igen bogaras volt, de másrészt igen nevezetes arról is, hogy a répatermesztők még nem folytattak eddig soha olyan kemény harcot a répabarkók (répabogarak) ellen, mint éppen e két évben. A harc, amennyire a rendelkezésemre álló országos adatokból látom, hatalmas volt és kis kivétellel mindenütt a gazda volt a győző. És hinni akarom, hogy a répabarkók elleni küzdelemben e két év volt a fordulópont, amely azt a határt jelöli, hogy a harc ezután mindig könnyebb lesz és kevesebb terhet fog róni a gazdára. Ámde a harc — megmaradt. A répabarkókat egy szálíg ki nem irthatjuk soha s ha egy-két évig nyugton hagyjuk, akkor ez csakhamar a régi erőre tesz s ismét ő lehet az ur a répatáblán.

S ennek
Mielőtt a
összes kivé
adaék, ame
még márcz
figyelmökb
teendőket,
ellen folyta
szakaszait

Első, mi
dendő mur
a két évi ré
alá vegyük
barkó? Ez
kell megke
megbizni,
ismerik. Az
11—1 órái
napos az i
ilyenkor ley

A másod
dése. Ez is
árpával van
ha a barkó
akár pulyk
és szaporál
A szedésse
rögtön hoz
akad. Amik
akkor már
azután egy
bogár meg
szedők kez
libatop leve
val már ne
és nehezeb
amikor a s
répatétéssel
het is.

Ha a régi
ez azonfelü
nehezebb,
muoka nem
a szélein f
legyen s a
ne szöjkék,
köröskörül
árok hivatá
bogarak itt
hetők legye
egy jó áson
a külső, té
falának nem
a föld kötö
nak kell le
kodhassék
ban, amig
nem szedik

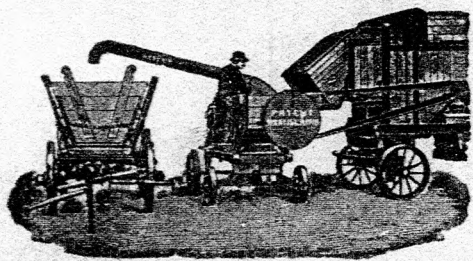
És minth
mennél me
hogy a telj
számosok s
napszamos
mennyi a
ges, hogy
még aznap
fokozni, va

Ha nem
bogárból e
marad és s
hogy valam
rendszeriat
ján annyi
vele: kiör
ben, éppen

A szedés
vel dolgoz
a dslutáni
mozog, a
alább ugy

*) A nagyh
amelyet edd
(*Cleonus*) nev
a név, *répab*
és kozhaszná

HÁZI KEZELÉS.

Jutányos árak.

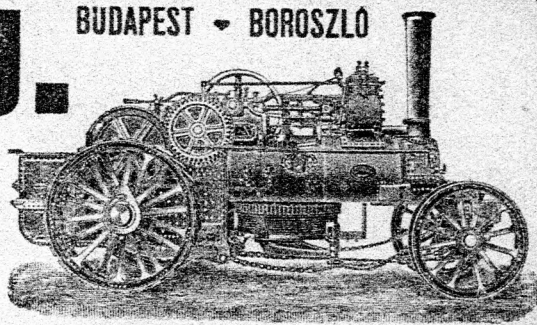
KEMNA J.

BUDAPEST • BOROSZLÓ

gőzreke- és gépgyáros ajánlja felülmúlhatlan
gőzekéit, gőztűhengereit és gőzcséplő-
géppel párosított szecskavágóit.

Mindenemű felvilágosítással készséggel szol-
gál a magyarországi özégvezetőség.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 8.

Előnyös beszerzési mód.

S ennek nem szabad többé bekövetkezni.

Mielőtt a répatermesztőknek egy bővebb és összes kívánságaiknak eleget tevő utmutatást adnék, amely 10—12 nap múlva, de okvetlenül még márczius havában kezökbe kerül, szives figyelemükbe ajánlom már most is azokat a teendőket, amely a répabarkók (*Cleonus-ok**) ellen folytatandó kora tavaszi küzdelemnek egyes szakaszait illetik.

Első, mintegy márczius hó közepén megkezdendő munka az, ha a tavalyi és az Alföldön a két évi répatáblát is a legszigorubb felügyelet alá vesszük, hogy nem mozog-e rajta a répabarkó? Ezt a felügyeletet okvetlenül idejekorán kell megkezdeni és vele olyan embereket kell megbízni, akik a répabarkókat már a multból ismerik. Az ilyen táblákat csak a déli órákban 11—1 óráig kell bejártni, ha igen meleg és napos az idő. Ha van bogár, akkor ezt csak ilyenkor lephetjük meg.

A második munka a mutatózó bogarak szedése. Ez is a régi táblán folyik. Ha e tábla árpával van bevetve, győzzük a szedést úgy is, ha a barkót napról-napra akár napszámmal, akár pulykával szedjük. E szedés annál jobb és szaporább, mennél simább e tábla felszíne. A szedéssel nem szabad habozni sokáig, hanem rögtön hozzá kell fogni, mikor tömegesebben akad. Amikor naponkint már egy-két liter akad, akkor már itt van a szedés ideje. A szedőerőt azután egyre szaporítjuk, hogy így a ma kikelő bogár meg sem melegedjék, hanem rögtön a szedők kezébe kerüljön. Ne feledjük, hogy a libatop levelével, porcfüvel jóllakó répabarkóval már nehezebb elbánni, mint az üres-bélűvel és nehezebben bírnak majd vele áprilisban, amikor a szél csábítja majd a friss kelésű répavetésessel s amikor a barkó már vígan repülhet is.

Ha a régi répatábla búzával van bevetve s ez azonfelül sűrű is, akkor itt a szedés már nehezebb, de még mindig lehetséges. Itt a munka nem annyira a táblán, hanem inkább a szélein folyik. S hogy ez is tökéletesebb legyen s a táblán kikelő bogár idő előtt meg ne szökjék, okvetlenül szükséges, hogy e táblát köröskörül bogárárokkal körül fogjuk. Ezen árok hivatása az, hogy a tábláról elmenekülő bogarak itt az árokban rekedjenek s itt szedhetők legyenek. Eszerint ezen ároknak legalább egy jó ásonyomnyi szélességűnek kell lennie és a külső, tehát nem a bogaras tábla felé eső falának nemcsak meredeknek, hanem amennyire a föld kötöttsége megengedi, annyira részutónak kell lennie, hogy azon a bogár ne kapaszkodhassék fel, hanem addig maradjon az árokban, amíg azt a naponkint itt járó szedők fel nem szedik.

Es minthogy a bogár annál tömegesebb lesz, mennél melegebb napok következnek, bizonyos, hogy a teljes siker elérése végett, a szedő napszámok számát szaporítani kell. Hogy mennyi napszámot kell, az attól fog függni, hogy mennyi a bogár? Minthogy pedig szükséges, hogy a földből egyre felkerülő bogarat még aznap pusztítsuk el, azért ehhez képest fokozni, vagy apasztani kell a napszámot.

Ha nem ehhez tartjuk magunkat s ha a bogárból egy kis mennyiség napról-napra megmarad és szaporodik, akkor könnyen megeshik, hogy valamely meleg napon, a *kritikus napon*, rendszerint május 10. derekának valamely napján annyi van, hogy emberi erő már nem bír vele: kitor s egyszerre ott terem az új vetésben, éppen ahonnan távol akartuk tartani.

A szedés közben, ha nagy napszámot erővel dolgozunk, megeshik, hogy a reggeli, vagy a délutáni órákban, amikor a barkó nem mozog, a sok napszámot télenül, vagy legalább úgy tölti az időt, hogy a gázdának nincs

*) A nagybátiak (Hajdu vm.) így nevezik azt a bogarat, amelyet eddig *répaormányosnak*, vagy répabogárnak (*Cleonus*) nevezünk. Jó és könnyen kimondható lévén a név, *répabogár* (*Cleonus*) helyett ezután ezt használom és kőhasználatra is ajánlom. *Jablonowski.*

belőle sok haszna. Annak nem kell úgy lenni. Lehet e munkaerőt ilyenkor is foglalkoztatni akként, hogy vagy bogarat szed valamely göröngyös, hantos helyen, ahol hantról-hantra kell haladni s ahol minden hantot, vagy kissé fölturt földrészt meg kell vizsgálni, nincs-e ott bogár és ha van, föl kell azt szedetni, vagy úgy, hogy a reggeli órákban, a bogár mozgólódásáig aczátolatunk. Erre bizony szükség van minden gazdaságban. Ha ez is meg van, akkor irtjuk azt a sok gyomot, amely mindig szülőke a bogár elszaporodásának. A libatop, a paraj, a koshomlok (daravirág), a sok vad-repeze és más, mind fészke a répa és más termesztett növényünk ellenségeinek. Mennél gondosabban szedjük, irtjuk ezeket a gyomokat, annál kisebb gondunk van, a rajtuk élő bogarak miatt későbbben a termesztett növényeinkben.

A barkókkal egyidejűleg szedatunk kell a vinczellér-bogarakat a luczernatáblákon, vagy a mult évi luczernatarlóknak feltört helyein is. Itt ezerszáma van e kártevő. Ezt nemcsak a répa, hanem a luczerna kedvéért szedatunk kell, szedessük a százálat, a dögbogarakat, a bagolyféle hernyókat s mindazokat a rovarokat, amelyek a táblán akadnak.

Egy szóval nem kell aggódni, hogy a sok szedőnek nem lesz elég foglalkozása.

E szerint a répabarkóknak első szedése a régi, a tavalyi vagy két évi répatáblákon folyik.

Es ha ezt lelkiismeretesen, kitarással, kellő erővel, meg nem késve s idő előtt abba nem hagyva folytattuk, mi lesz az eredmény?

Az, hogy az idei vetésünkön nem lesz baj, vagy legalább nem olyan, amelyet saját bogarunk okozott volna neki.

Azt hiszem, hogy ma már egy répatermesztő sincs, aki nem volna feltétlenül meggyőződve róla, hogy a répabarkó (*Cleonus*) csakis az előző egy vagy két évi répatábláról indul utra s innen kikev, leu meg az új vetést.

Ha ez igaz s ha mi itt a bogarat eljöttől végig egyre pusztítjuk, akkor természetesen, hogy ebből semmi sem marad a szedés, vagy ha egynehány mégis élnek, az is, hogy a répabarkó miatt nem fog kelleni egy szál répat sem pótolni.

Igaz, hátra van még mindig a hanyag, vagy a hitetlen szomszéd, akinek hatlábu bogara bajt okozhat, mert ha az a répáját tönkretette, reaszálhat a védekező gazda répájára. Szerencse azonban, hogy ezen gazdák szára is már erősen megfogott: ma már minden józanul gondolkozó gazda tudja, hogy mozognia, védekeznie kell a maga érdekeért s ennek révén a szomszédjáért is. Végre is a példa sokat tesz s ezt a jó példát, ma már a répatermő vidékeinken sehol sem kell keresnünk.

A répabarkók ellen való küzdelemben azonban nemcsak az a cél lebegjen szemünk előtt, hogy megmentsük az idei répavetést, hanem az is, hogy az idei munkával csökkentjük a jövő évit is. S itt tehát a szedés, illetőleg a bogaraknak a régi táblán való szedése nem lesz elég; nem lesz elég kivált az utóbb hangsúlyozott körülmény miatt. Hiába szedjük mi fel a saját földünk bogarát egy szál, juthat még a szomszédból is. Tehát ennek sem szabad kegyelmeznünk.

Itt, a saját idei vetésünkön segíthet kis ideig még a szedés, de ha megerősödött a vetés és már 2—3 levél páros, akkor legjobb segítség a mérég, legyen az akár arzénes keverék, akár 4%-os klórbórium. Hogy ezekkel miként bánjunk, azt most nem írom le. Böven és részletesen meg van ez írva már abban a terjedelmes könyvben, amely a cukor- és takarmányrépa állati ellenségeit ismerteti s amely a védekezésnek eme idejéig majd minden répatermesztő kezébe kerülhet.

E könyv terjedelmes lesz, mert választ akar adni mind ama kérdésekre, amelyek éppen az utóbbi két évben felmerültek, amikor a répabarkók s általában a répaellenségek elleni védekezés olyan erővel folyt, mint talán még ez-

előtt soha sem. Ezen években sokat tanultunk s a nagy munkában sok olyasfélére bukkantunk, ami eddig senki figyelmét magára nem vonta. Minderre felelet akar lenni e könyv, amelyet a *Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete* nagy pénzáldozattal kiadott.

Hangsúlyozom, hogy nagyobb műről van szó, — de ne ijedjen meg ettől senki sem. Az csak annak lesz sok, aki a répaellenségekről semmit sem tud. Aki már küzdött velök, annak éppen csak annyi, hogy ide vonatkozó ismerete kiegészítést nyer, hogy teljes legyen ott is, ahol eddig sötétben tapogatózott.

S hogy e tekintetben is mértéket tartsak, a mű szerkesztésében olyan rendszert követtem, hogy az a répa növekedésével, fejlődésével lépést tartson. Így tehát a könyvnek s a répafejlődésnek együttes figyelembe vétele felette meg van könnyebbitve.

Mielőtt azonban e könyv a gazdák kezébe kerül, e sorok utján akarom felhívni a figyelmeket az idei védekezés megkezdésére.

Már tavaly és éppen ott hallottam azokat a biztató szavakat, ahol eddig a répabarkó a legnagyobb csapás volt, hogy a répabarkó immár nem nagy ellenség, mert okos beosztással játszva lehet megbirkózni vele.

Kívánom, hogy az az idei küzdelem végén ne csak egyes kiváló gazdák véleménye legyen, hanem hogy jusson e meggyőződésre minden répatermesztő gazda.

Tehát: fel a munkára!

Jablonowski József.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Huttyra Ferenc.

Új sertésbetegség.

Együttal felelet a következő kérdésre:

Vajon azon új sertésbetegség (*Strongylus rubidus*), melyről a „Köztelek” 11. számában a Vagyesek rovataiban megemléstünk, nem Amerikából jött-e hozzánk, míg pedig a múlt évben behozott nagy mennyiségű tengeri sertés részén? Okozhate ezen sertésbetegség elterjedése nagyobb károkat és nem lenne-e tanácsos annak tovaterjedését már most valamely intézkedéssel meggátolni, amíg a veszélyes betegség komolyabb arányokat nem ölt?

A *Strongylus rubidus* néven ismert fonalféreg az amerikai sertésekben igen gyakori, amennyiben a Washingtonban levágott sertések közül 25—72% gyomrában megtalálható, anélkül azonban, hogy súlyosabb természetű elváltozásokat, vagy nagyobb számú elhullásokat okozna. Európában való előfordulását *Oppermann* dr. állapította meg először, még pedig tenyészokozák között, amelyek rendszerint a fiadzás után betegedtek meg. Ezek a megbetegedések Westfáliának egyik lovagi birtokán fordultak elő, ahol két év lefolyása alatt a koczák közül mintegy 6—7 elhullott a betegségben; szakértő által azonban csak négy esetben lett az elhullás okául a gyomorférgesség megállapítva s a többiekéről csak a kóros jelenségek hasonlatossága alapján következtették, hogy ugyanazon betegségben szenvedtek. Az említett gazdaságban a betegség előtt és az alatt amerikai tengerit etettek, ez a körülmény adott tehát okot arra a gyanura, vajjon nem a tengerivel hurczolták-e be Amerikából a betegséget? E feltevést azonban semmiféle megfigyelés nem támogatja, sőt inkább ellene mond minden, amit a *Strongylus-ok* okozta betegség eredetéről tudunk, amennyiben e férgek petéi csak nedves helyeken, pocsolyákban, kis tócsákban kelnek ki és a fertőzés az ezekből származó vízzel, vagy ilyenmel megnedvesített eleséggel történhetik. Egyetlen olyan fonalféreg okozta megbetegedését sem ismerjük a háziállatoknak, amelyet száraz szemes takarmányban lévő, vagy annak felületén már eredetileg tapadó álcák idéznének elő. Ellenben az könnyen me-

történhetik, hogy a talajról, a hozzákeveredő ürülekből, vagy a vízből kerülnek a fejletlen férgek a kiszórt eleséghez, amelyek azután az eleséggel az emésztő csatornába jutnak. Mindezek alapján valószínűtlen az a feltevés, hogy a *Strongylus rubidus* a tengeri útján hurczoltatott be Németországba, hanem sokkal hihetőbb az, hogy tenyészállatokkal vándorolt az be, esetleg Anglia közvetítésével. Az utóbbi feltevés annál inkább jogosult, mert hiszen ha a féreg csak kis számban van a sertés gyomrában, úgy nem okoz súlyosabb elváltozásokat, sőt amint azt az amerikai tapasztalatok igazolják, legtöbbször akkor sem idéz elő szembe-tűnő betegségi jeleket, ha nagyszámban telep-szik is abban meg.

Amerikán és Németországon kívül eddig nem észlelték.
Rátz István dr.

Miután Angliából most tetemes mennyiségű tenyészsertést hoztak be, kívánatos, hogy a szakkörök kísérjék figyelemmel, nem-e lép fel e betegség nálunk is? Mert végtére a *Strongylus rubidus* ha nem is oly veszedelmes ragály, mint pl. a sertésvész, mégis csak fertőző betegség és arra már ugyancsak semmi szükségünk nincs, hogy a szép számmal meglévőket újabb behurczolásával és meghonosításával gyarapítsuk.
Szerk.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

A fehér viandot tyúk.

Németországban ez a válfajta a viandot tyúkok közt a legelterjedtebb, mert nemcsak mint szép alakú, szelíd, edzett s kis térrel is elégedett diszállat, de mint jó hustermlő és bő tojó, gazdasági fajtának is igen bevált.

Lapunk mai számában közölt ábrán a rózsás-taraju fehér viandot kakas és tojója sikerült képen van bemutatva.

A kakas az 1905. évi londoni nagy baromfi-kiallításán az I. díjat, míg a tojó a II. díjat nyerte. Az állatok természet után vannak rajzolva a *Goodes* tenyésztete tulajdonai.

A bemutatott fehér viandot pár tollazata vakító fehér volt, ami a bíráltnál nagyon nagy fontossággal bír.

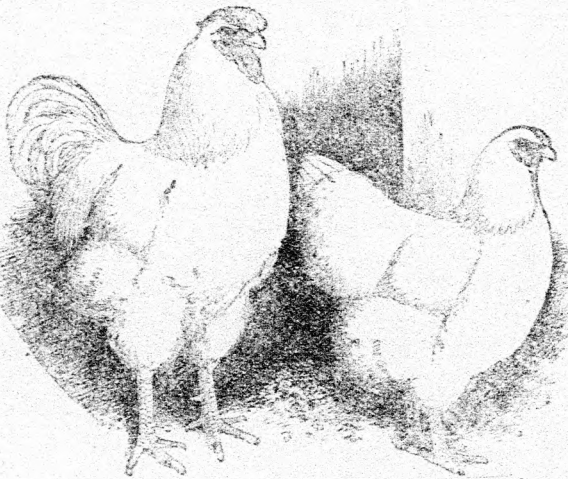
A legtöbb viandot válfajtának némely hibái is vannak, ilyen például az, hogy a tojók nagyrésze a nyári hónapok alatt jóformán állandóan kotlik, továbbá a fehér és világos tollazatu viandotok tolla igen érzékeny s nemcsak a por és korom teszi azt piszkossá, de a nap is megsárgítja azt.

A lábszár színelfehéredését szintén a nyári napfény okozza, épp azért e két napokozta színszépsegi h a ellen úgy lehet védekezni, hogy az állatokat nappal árnyékos udvarban tartjuk s csak akkor adunk nekik nagyobb szabadságot, ha a nap már leáldozóban van, vagy még nem éget nagyon.

A fehértollu tyukoknál leginkább a narancssárga láb- és csőrszint követelik még nyáron is, pedig ezt a szint a nap nagyon megfakítja s kár e színnel oly nagy tulságba menni, mert minden kétségen felüli tény az, hogy a tul-intenzív narancssárga szín a láb és csőrnel

nemcsak a bőr sárga színére van befolyással, de a tollazatban is a tiszta fehér, illetve ezüst-fényt szaporítja. Ami aztán tényleg szépség-hiba. A külemileg kifogástalan kakas alakja a következő:

Hátja rövid és széles. *Farka* rövid és sarlóalakú. *Feje* kicsi és formás. *Nyaka* vastag. *Csőre* rövid, de erős és hajlott. *Taraja* alacsony és vérpáros. *Füllebenyei* pirosak és igen vékonyak. *Áll-lebenyei* inkább rövidek, mint hosszúak, kerékdedek. *Szeméi* világossárgák, néha pirosas-sárgák. *Melle* széles és telt. *Szárnyai* rövidek, jól zártak s a törzshöz erősen simulók. *Czom-*

34. ábra. Fehér viandot kakas és tyúk.

bok kurták, egymástól szélesen állók és dusan tollazottak. *Lábszárak* középhosszuságúak, erősek és épp úgy, mint az ujjak, narancssárga színűek. *Hátulsó* része széles és nagyon bőven pelyhezett.

A tojó — eltekintve a kakas nemével járó jellegzetes tulajdonságoktól — épp olyan, mint a kakas. Természetesen valamivel kisebb, teste s hátulja szélesebb.

A fehér viandot tyúkok tartásra s járásra hasonlítanak a fehér kokintyúkokhoz. A kifej-lődött kakas súlya 4¹/₂—5 kg., a tojóé 3¹/₂—4¹/₂ kilogramm.

Tojóképessége e fajtának — állítólag — az orpingtonokénál jobb.
Bárdi Sándor.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

A jövő ekéje.

Minden gazda tapasztalta, hogy jó terméseknek egyik legfontosabb tényezője a föld helyes és kellő időben történt megművelése; a helyes talajművelésnek főalapja pedig a szántás.

De nem elég, ha mi a földet, a talaj és a természetű növény igényeinek megfelelően mélyen és ismételten felszántjuk, mert a fő-sulyt arra kell fektetnünk, hogy minden szántás a maga idején, tehát a kellő időszakban eszközöltessék. Ezen alapelv követése pedig, sajnos, gyakran csak jámbor óhaj marad, mert azon időszakban, amelyben a gazdasági munkálatok összetörődnak, dupla igaerő kellene a gazdának, hogy a munkát meggyőzze.

Ősszel, amikor a vetés még alig nyert be-fejezést, burgonyát és répát kell szedni, ten-gerit törni, tavaszi alá kell szántani, kapás növények alá mélyen kell a földet feltörni. Rendes igaerővel nem vagyunk képesek, hogy e munkát bevégezzük. Az ős nem elég hosszú és a fagyok beálltával megszűnik sok munka lehetősége. Nem marad tehát egyéb, mint az igaerő szaporítása.

De ez egy kétélű fegyver. Abban az idő-ben, amikor minden gazda siet a marha-vásárookra s mikor cukor- és szeszgyárosok be-kötni való ökröket keresnek, a legmagasabbra szökik fel az igaerők ára. Továbbá alig ren-delkezik a gazdaság elegendő takarmánnyal, hogy a felszaporodott marhaállományt kellően lássa el. Gyakran nincsenek meg a megfelelő istállók, leggyakrabban pedig nem kapunk szántó gyerekeket, mert a nép nagyja, apraja a kapásnövények szüretjével van elfoglalva.

Igy történik, hogy még az elég vagyonos gazda is nehezen határozza el magát arra, hogy új ökröket szerezzen be és annál kevésbé, mivel a nagyobb állományt télen egyáltalában nem, tavasszal pedig nem eléggé lehet kihasználni. Ha tehát az őszi munka befejeztével csak felesleges takarmányfogyasztókat vásároltunk, melyekre azután már nincs szükségünk, amelyektől csak áldozat árán szabadulhatunk, vagy amelyeket hizlalás útján, szintén csak veszteséggel érté-kesíthetünk.

Mennél nagyobb területet engedünk át a kapás- és kereskedelmi növények termesztésé-nek, hódolván az okszerű gazdálkodás elveinek, mennél belterjesebb tehát a gazdasági üzem, annál nagyobb mértékben fognak a jelzett bajok mutatkozni.

Látjuk, hogy a sürgős őszi munkálatokat és kivált a rendes és a mély szántást csak rend-kivüli segédeszközökkel és kedvező időjárás mellett végezhetjük el. De van még egy másik időszak a gazdasági évben, amikor a leggyor-sabb szántás feletle szükséges, de keresztül nem vihető, mert az igaerőt más fontos munka veszi igénybe. Ez az időszak a takarmány-és gabonaföldek tarlóbuktatásának időszaka, amelyre a takarmány kaszálása és gyűjtése, az aratás, továbbá a takarmány és a gabona behordása esik.

Hogyan győzzük mi azon rövid időben, amikor a tarlóföldek még egy kevés nedves-séget tartalmaznak, az oly végtelen fontos tarlószántást, melynek feladata, hogy a tarló mihamarább elkorhadjon, hogy a gazmagvak és a kipergett gabonaszemek mielőbb csirázás-nak induljanak, hogy a sok növényi és állati parazita kiirtassék, ha sem ember, sem állat nincs rendelkezésünkre, hisz el vannak foglalva kaszálással, gyűjtéssel, aratással, hordással?

Nagy uradalmak tulajdonosai segítettek a bajon s marhaállomány szaporítása nélkül is, amidőn gőzeket szereznek be, melynek segé-lyével nemcsak a tarlóhántást, hanem a még fontosabb mély szántást és szükség szerint a normális szántást is eszközlik.

De fájdalom, sok akadály teheti lehetetlenné vagy nem jövedelmezővé a gőzszántás bővebb kiterjesztését:

Mindenekelőtt a gőzekészlet magas beszer-zési ára, körülbelül 70,000 K. gátolja azt, hogy

a gazdák zö-süljön és szántat, a szántás idő-gőzekével kedvező vis-a fogatos sz-sulya is ak-rossz utak nem engedil járul azon szántás bev-gazdasági g-sem, ha a l-vólnának; példálul ré-csak csakél-hajtására a

Mindezek arra a tő-technikusai melyek nem olcsón dolg-mély, mint-masak, mely-gazdasági g-És tényle kiállításokon szerekkel, e-kevesebb m-bemutatott franczia tal-lyel-motor, tetek, sem féle szesz-mo-tro nos eké-zerint nem-dolgoznak, nem is akk-és kevés lőe

Az ilyen társaim né-m lőerő és lő-lom, 75 k-de az egy-mitandó a

Ha egy-mozdony er-erőt fejt k-motor abs-munkabírás-zin vagy e-kell bírnia-nevezett 8-ségél, haj-erejű gőzlo-beziamoto-hogy a csé

Igy könn-az 6 18 ló-a motor sa-nem birt-a talajviszony-ekével 6"-ilyen ekét-elhuzott.

Őszkor v-ban mond-v-lenni és az

Jobb és

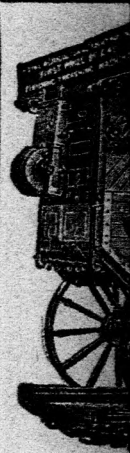
megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket 32 év óta

MAUTHNER ODÖN

csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten,
VII., Rottenbiller-u. 33. — IV., Kossuth Lajos-u. 4.
kaphatni.

a gazdák zöme a gőzkultúra áldásában részesüljön és ha a gazda vállalkozóval bérben szántat, akkor rendszeren nem ő rendelkezhet a szántás időszakával. Azonkívül tény, hogy a gőzekkel való szántás felette költséges, még kedvező viszonyok között is költségesebb, mint a fogatos szántás. Gyakran a mozdonyok nagy súlya is akadályt képez, mivel sok helyen a rossz utak és a csekély hordképességű hidak nem engedik meg a nehéz gépek járását. Ehhez járul azon kellemetlen körülmény, hogy a szántás bevégeztével a gépeket nem lehet kisebb gazdasági gépek motorául használni, még akkor sem, ha a lokomotívok erre e célra felszerelve volnának; nem juthat a gazdának eszébe, hogy például répa vagy szecskavágó, vagy egyéb csak csekély hajtóerőt igénylő gazdasági gépek hajtására a nagy gőzgépet befűtse.

Mindezek és más megfontolások már régen arra a törekvésre indították minden ország technikusait, hogy szerkesszenek motorkéket, melyek nemcsak aránylag olcsók, de amelyek olcsón dolgoznak is, továbbá amelyek úgy a mély, mint a rendes és sekély szántásra alkalmasak, melyek könnyen mozognak és amelyeket gazdasági gépek hajtására is használhatunk!

És tényleg találkozunk a legújabb időben kiállításokon és versenyeken ily fajtájú géprendszerekkel, amelyek az elérendő célt többekévesebbé megközelítik; de a célt az egyik bemutatott minta sem érte még el: Sem a francia találmányú Dion-éke, sem az angol Ivel-motor, amelyekkel hazánkban próbaszántást tettek, sem a Berlinben bemutatott Schäppler-féle szeszmotor-éke, sem az eddig ismert elektro nos ekék, a szaklapok idevágó jelentései szerint nem váltak be. Ezek nemcsak drágán dolgoznak, hanem elegendő erő kifejtésére nem is alkalmasak, mert szerkezetük gyöngye és kevés lóerővel működnek.

Az ilyen dolgokban kevésbé jártas gazdátársaim némi tájékoztatására felemlitem, hogy lóerő és lóerő tényleg egy és ugyanazon fogalom, 75 kilogramm-méter másodpercenként, de az egyes motoroknál nem egyformán számítandó a „lóerő”!

Ha egy „ugynevezett” 10 lóerejű gőzke-mozdony erősen dolgozik, akkor ezen gép oly erőt fejt ki, amire egy 10 lóerejű exploziós-motor abszolút nem képes; hogy hasonló munkabírást mutasson a gáz-, szesz-, benzin vagy egy elektromos motor, 25 lóerővel kell bírnia. Vagy egy másik példa: Egy ugynevezett 8 lóerőjű cséplőgép, 4¹/₂ dob-zéleséggel, hajtására teljesen megfelel egy 8 lóerejű gőzlokomobil, de sohasem egy 8 lóerejű beazimotor, ennek 20 lóerővel kellene bírnia, hogy a cséplőgép kellően dolgozhasson.

Igy könnyen megértjük, hogy az Ivel-motor az 5 18 lóerejével, amelyből 6 lóerő kizárólag a motor saját előrehaladására használtatik fel, nem bír a budapesti próbán a legkedvezőbb talajviszonyok mellett sem egy 3 barázdás ekével 6" mélységre szántani, holott ugyanilyen ekét 4 magyar ökör, ha lassan is, de elbuzott.

Őszkor volt alkalmam egy új motoreke, jobban mondva szántógép próbaszántásánál jelen lenni és azon benyomást nyertem, hogy ezen

legújabb találmány nagy haladást jelent, sőt talán ezáltal elérjük a motorszántás kérdésének megoldását.

A feltaláló Brey József, egy német mérnök. Az ő szántórendszere lényegében abból áll, hogy két benzinmozdony, melynek mindegyike egy hárombarázdás ekét húz és amelyeket egy vékony aczéldrót köti össze, egyszerre és pedig a szántóföld szélétől a közepe felé, tehát szemközt egymással dolgozik. A szükséges erőt egy-egy 24 lóerejű benzinmotor, Scheibler aacheni gyárából, adja; ezen motor egy 4 kerekű nyugvó vasramára van erősítve és átviszi az erőt egyrészt a járókerekekre, másrészt — és ez a találmány magva — egy fogaskerékparra és az evvel összekötött két drótkötélre, amelyek a tábla hosszában futó és mindkét gépet összekötő sodronykötelet felgombolyítják.

Igy tehát két helyen érvényesül a motor ereje: Az egyik komponenta a motor saját előrehaladása, amely oly erővel történik, hogy a gép saját súlyán kívül még egy bizonyos terhet képes húzni; a másik komponenta pedig a gépnek a kötélhez való bizonyos kapaszkodásban szerepel, úgy hogy ezen kettős hatás folytán a motor ereje a lehetőleg legintenzívebben, tehát az aránylag legkisebb veszteséggel lesz kihasználva.

És tényleg képesek voltak a gépek arra, hogy egy-egy utána akasztott 3 testű ekét (Hofherr és Schrantz gyárából, D 10 M N jellel) a nagyon kedvezőtlen strukturájú földön előremozdítottak és pedig úgy, hogy az ekék becsületesen 10 hüvelykre a talajba hatoltak. A próbaföld Pozsony mellett fekszik, sajna szerencsétlenül volt választva, mert nagyon nehéz, kovakavicsos kevert agyagtalajú volt. Annál elismerésemelőlőbb a motor munkabírása, amely csak a zseniális szerkezetével fogva győzte nehéz feladatát. A drótkötéllel való kombináció nélkül soha sem bírta volna a motor, 24 lóereje dacára sem, a kemény talajt a jelzett mélységben felszántani. Így pedig imponáló volt a munka.

A szakemberek elméleti uton magyarázzák meg az erő ilyetén való munkahatását, nekem pedig, aki a Kis-Duna mellett lakom, eszembe jutott a révész, aki egymagában a nagy kompot, amelyen gyakran 3—4 megrakott szekér és sok gyalognép áll, a folyón áthuzza, csak az által, hogy ő azon kötélhez kapaszkodik, amelyhez a komp erősítve van.

Miután, mint említém, a két eke a föld szélétől a közepe felé halad, kell, hogy vissza a föld széleihez üresen menjen, ami pedig motorgyorsasággal történik, úgy, hogy aránylag kevés idő vesz el. A föld közepén, ahol a motorok találkoznak, marad egy kis darab szántatlanul; ezt a szántás bevégezte után igásekével kell feltörni.

A Brey-motor Pozsonyban készült, de az alkotászelei Németországból származnak. Praktikus munkaképességéről még ma nem mondhatunk végérvényes bírálatot, hiszen a bemutatott gépek egyelőre csak mintául szolgálnak és a feltaláló arra törekszik, hogy bizonyos, a szerkezetben fel-felülnő hibákat kiküszöbölje és a gép munkaképességét és munkabírást lehetőleg

fokozza. Én láttam, hogy a motoreke körülbelül olyan sebességgel haladt, mint a magyar ökrök által húzott eke; eszerint a szántógép napi munkája véleményem szerint egyenlő volna 6 négyökrös ekével, tehát naponta 6 magyar hold. A technikusok állítása szerint azonban szánthat a gép nehézség nélkül naponként 8—10 magyar holdat 30 cm. mélységre. Megengedem, hogy normális földön a gépek gyorsabb tempóban fognak dolgozni, mint a próbaföldön.

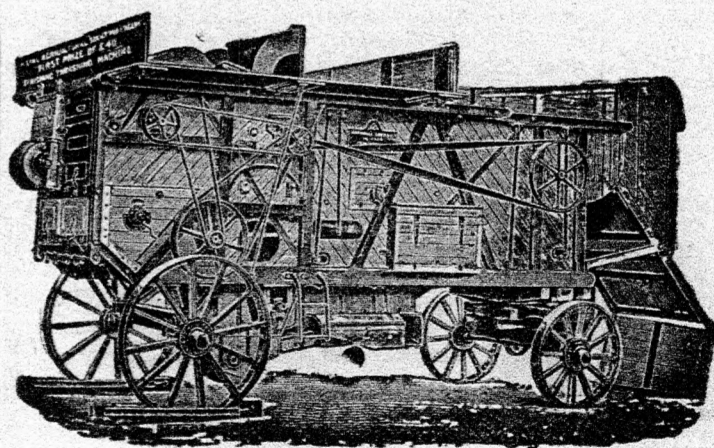
A szántógépek felemeltet munkabírásn kívül első sorban érdekel a felhasznált benzin mennyisége. A szakértők állítása szerint (nekem ugyan nem volt alkalmam azt konstatálni) a motor fogyaszt óránként és lóerőnként 0.3 kg. benzint, 48 lóerő és 12 órai munka mellett, tehát 173 kilogrammot, a mély szántásnál tehát magyar holdanként 22—29 kilogramm benzint. A Dion-motorról olvastam, hogy óránként és lóerőnként 0.6 kg. benzint fogyaszt, az Ivel-motornak pedig kellett a szaklapok jelentései szerint 39 kg. benzint 1 magyar hold közönséges, 6"-es szántásra.

Feltéve, hogy a mérnökök számításai a gyakorlatban is beválnak, azt mondhatjuk, hogy a Brey-szántógép munkája a legolcsóbb, a legintenzívebb és egyszerűsített sokoldalú is. Ugyanazon eketettekkel szánthat a gép mélyen vagy normális mélységig, más felszereléssel végezheti pedig a hántószántást. Mennél sekélyebben szántunk, annál sebesebben fog a motor haladni, vagy annál több barázdás ekét használhatunk, úgy, hogy sekélyebb szántásnál a gép végzett munkája mindinkább nagyobbodik. De a Brey-motort nemcsak szántásra használhatjuk, hanem kellő felszerelés mellett, egy szíjkerék alkalmazásával, szolgálhat a motor gazdasági gépek hajtására is. A Brey-motor tehát vág szecskát, répat, morzsolt tengerit, szivattyuz vizet, darál és öröl, sőt vontatásra is alkalmas. Emellett a motor súlya csak 17—18 q. és az ára nem túlságosan magas: mint hallom, egy teljesen felszerelt kétgépi garnitúra 20,000 korona.

A próbaszántásnál használt aczélsodronykötél hossza 400 méter, de alkalmazható tet-szés szerint hosszabb köté is. Aki csak sekély, vagy közép mélységű szántást akar végeztetni, csak egy ekemotort szerez be és megtakarítja a kötél árát.

De összeállhat két gazda is és mindegyik vesz csak egy Brey-motort, amelylyel a rendes munkákat elvégzi; ha mélyen akarnak szántani, szépen összefogják a két motort és a kötél segítségével kölcsönösen végzik a nehéz munkát is. Ez nagyon kedélyes eljárás lesz; kigazdák, akiknek csak 1—1 lovuk van, szintén hasonlóan cselekednek: ki-ki dolgozik az ő egyetlen állatjával, ha pedig a gabonát viszik vásárra, akkor kölcsönösen fogják be a szomszéd gebéjét is. Még szebben intézheti a nagybirtoos, aki egy Brey-motor készletet szerez be, a munkáját: a nyáron az egyik motort hajtja a cséplőgépet, a másik pedig végzi a tarlóbuktatást, a nehéz szántást eszközli a tulajdonos azután mindkét motorttal.

Ami a Brey-szántógép szerkezetének részleteit illeti, ennek leírása már technikus dolga

GRAEPEL HUGÓ, gépgyáros

Marshall Sons & Co. Limited vevőügynöke,
BUDAPEST, V ker., Váci-ut 40—48. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányú legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és lohercséplőgépeit és szabadalmazott törekrostaít vaslemezből. Kéddig körülbelül 4000 darabot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.
Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb mint bármely más fajta törekrosta!

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta-leírást, mintái és elismerő levélfüzetét kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

és nem is gazdasági lapba való; csak azt jegyzem meg, hogy a motorok nagyon elmesen vannak megszerkesztve, a gépek járnak előre és hátra, lassan vagy sebesebben, jobbra vagy balra, kis körben fordulnak, egy pillanat alatt megállanak és minden mozgást, be- és kikapcsolást az üléséről dirigálhat a vezető.

És végül legyen szabad, a gazdaközönség figyelmét még egy körülményre felhívni: A találmány már szabadalmat nyert minden országban, a szabadalom tulajdonosai pedig Brey József mérnök, Heyer Vilmos eszlingeni kereskedő és két pozsonymegyei bérlió, Heim Gyula és Weil Simon.

Ezen urakat azon eszme vezeti, hogy a találmány mint magyar találmány szerepeljen és hogy a gépek, Lacsak valahogy lehetséges, nálunk gyártassanak és Magyarországból küldeszenek szét a szélrózsa minden irányába. A szabadalom tulajdonosai, akik eddig is sem fáradságot, sem költséget nem kíméltek, hogy az új gépet életképesse tegyék, összeköttetésbe léptek a bel- és külföld legelőkelőbb gyárosaival és talán azon időben, mikor ezen sorok a gazdaközönség előtt napvilágot látnak, már az egyik vagy másik cég megszerezte a szántógép gyártási jogát.

És ha a feltaláló várakozásai teljesülnek, ha a próbaszántáson jelen volt szakemberek véleménye és bírálata szankciót nyer a gyakorlatban, az életben, akkor megvan a Brey motorában a gazdaság mindenese és benne találtak az oly régen várt olcsó és munkaképes szántógépet, a „jövő ekéjét”!

Rovara Frigyes.

IRODALOM.

„Düngungsfragen.“

Nemrégiben jelent meg a Wagner „Düngungsfragen“ VI. füzet, melyben szerző legutóbbi trágyázási kísérleteinek eredményéről számol be (I. C. B. f. Agrikulturchemie, 1905. 809.)

Az eddig megjelent füzetek, dus tartalmuknál fogva, élénk érdeklődést keltettek: önként érthető tehát, hogy az imént megjelent VI. füzetet is kíváncsisággal fogadtuk és őszintén szólva, nem hiába, mert e közlemény tanulmányozása nagyon megérdemli a reá fordított fáradságot, amennyiben több, a gyakorlati gazdára nézve fontos kérdésre találunk benne megoldást, mely körülmény indít bennünket arra, hogy annak tartalmát, főbb vonásaiban, t. olvasóinkkal az alábbiakban közöljük.

Azon kérdésre, hogy mennyi szem termelhető 1 mmáza chilisalétrom alkalmazásával, szerző régebbi kísérleteire támaszkodva — oda nyilatkozott, hogy 100 kilógramm chilisalétrom 400 kgrm.-nyi árpa vagy zab, illetőleg 300 kgrm.-nyi rozs vagy buza és megfelelő szalma-hozam-többletet eredményez.

Ha a hozam ki nem elégitő, az annak a jele, hogy a chilisalétrom nem hatott kellőleg, azaz a talaj nedvességhiányban szenvedett, vagy pedig hiányzott a trágyából a megfelelő mennyiségű foszforsav, káli vagy més, illetőleg a szóban levő trágyasó alkalmazásának időpontja nem lett jól megválasztva.

Jelen füzetben szerző részletes megbeszélés tárgyává teszi azon kísérleteket, melyeket Hessenben évek során át szemes terményekkel, répával és burgonyával, a legkülönbözőbb talaj-, megmivelési és éghajlati viszonyok között foly-

tattott s amelyek szerint 100—100 kgrm. chilisalétrommal természetesen átlag 435 kg. árpa, 373 kgrm. téli rozs, illetve 437 mmáza takarmányrépa vagy 274 mmáza cukorrépa.

Több esetben a salétrommal végzett kísérletek itt sem jártak a várt eredménnyel, t. i. akkor, midőn a trágyasó tulokorán vagy pedig tulnag adagban szóratott fel és végül, midőn más okok gyakoroltak hátrányos befolyást.

Azon kérdésre, hogy a salétrom több adagra osztva, avagy egyszerre felhívta hat-e előnyösebben a vele trágyázott vetésre vagy sem, szerző ez irányban végzett kísérleteinek eredményeit közli, melyek szerint 100 kg. chilisalé rommal átlag természetesen: ha a trágyát osztva adjuk 507 kg. árpa, ha a trágyát egyben adjuk 415 kg. árpa, ha a trágyát osztva adjuk 389 kg. rozs, ha a trágyát egyben adjuk 394 kg. rozs, ha a trágyát osztva adjuk 41 q. takarmányrépa, ha a trágyát egyben adjuk 45 q. takarmányrépa, ha a trágyát osztva adjuk 26 q. cukorrépa, ha a trágyát egyben adjuk 27 q. cukorrépa.

Amint látjuk, az osztva vagy egyszerre alkalmazott salétromtrágya csak az arpanál idézett elő lényeges különbséget, amennyiben az osztott trágyázás mellett jelentékeny szemtermés-többlet érte el, ellenben a répafélékről az osztatlan trágyázás járt kedvező eredménnyel (osztott trágyázásnál a só felerészben vetéskor felerészben pedig mint fejtrágya alkalmaztatott).

A harmadik kérdésre, t. i. hogy mily mennyiségű ammoniaktrágya szükséges ahhoz, hogy ugyanoly termés legyen elérhető, mint 1 metermáza chilisalétrom által, kutató odanyilatkozik, hogy a gazdaközönségre nézve felelte fontos tudni azt, vajjon előfordulhatnak-e oly esetek, midőn a rendszerint drágább ammoniak-nitrogén is bírhat oly, avagy még kedvezőbb hatással, mint a salétrom-nitrogén. Ennek megállapítására számos kísérletet végzett, az eredményről azonban másutt számol be. Itt csak annyit említi fel, hogy ha a salétrom-nitrogen trágyaértékét 100 egységre tesszük, akkor az ammoniak-nitrogen trágyaértéke: takarmány és cukorrépa trágyázásánál csak 65, árpa-trágyázásánál 70, rozstrágyázásánál 75, zabtrágyázásánál 80 és burgonyatrágyázásánál 80 egységgel ér fel.

Az ammoniak-nitrogen alkalmazásánál tapasztalt ama következetes rendszeresség, mellyel az hatásában a salétrom-nitrogen mögött maradt, daczára annak, hogy a kísérleti talajok, valamint az időjárás és megmivelési módok között jelentékeny különbségek állottak fenn, arra enged következtetni, hogy az előbb feltüntetett értékszámok további kísérletek során sem fognak lényegesen változni.

Hogy ammoniak-nitrogen trágyával o'ly hozamot érhesünk el, mint amilyet 100 kgrm. chilisalétrom eredményez, előbbiből: takarmány és cukorrépa alá 154 kgrm.-ot, árpa alá 143 kgrm.-ot, rozs alá 133 kgrm.-ot, zab alá 125 kgrm.-ot és burgonya alá 125 kgrm.-ot kell adnunk.

Ha a salétrom-nitrogen kilogrammját kerek számban 137, az ammoniak-nitrogen kilogrammját pedig kikerekítve 157 fölülre fizetjük, akkor 120 korona értékű salétrom nitrogénnal szemben, egyenlő eredmény elérésére: répa alá kerek számban 204, árpa alá kerek számban 189, rozs alá kerek számban 176 és zab alá kerek számban 167 korona áru ammoniak-nitrogént kell vennünk. Ebből látható, hogy mennyire téves az ammoniak-nitrogént a salétrom-nitrogénnél drágábbban fizetni, sőt ha a nitrogentrágyázás mérvének meghatározásánál figyelembe nem vesszük, hogy az ammoniak-nitrogen hatá-

sában gyengébb, tehát a vetés kevesebb ammoniak-nitrogént kap, mint amennyi salétrom-nitrogént kapott volna, akkor a gyengébb hatásnál mutatkozó kár még nagyobb lesz, mint azon veszteség, melyet az ammoniak-nitrogen magasabb ára okozott.

Wagner fáradságot nem kímélve, kiszámította, hogy mennyivel előnyösebb a salétromtrágyázás az ammoniaktrágyázásnál s e célból az elért hozamtöbblet pénzértékéből a nitrogén, foszforsav és káli vásárlására fordított költséget levonta: az így mutatkozó különbözet fejezi ki a hasznot.

Az alant közölt összeállításból kitűnik, hogy eme haszon mérve meanyire ingadozó, amennyiben kerek számban kifejezve az elért haszon következő:

Salétromtrágyázással arpanál 116, zabnál 78, rozsnál 97, burgonyánál 78 korona; ammoniaktrágyázással arpanál 55, zabnál 41, rozsnál 51, burgonyánál 41 korona.

Az ammoniaktrágyasó gyengébb hatását illetőleg kísérletező odanyilatkozik, hogy a kén-savas ammoniak és a talajban foglalt szén-savas més között beálló cserebomlás folytán, a kén-savas ammoniakból, amely nem illó szén-savas ammoniak, tehát illó vegyület keletkezik, amely utóbbi a szél és a meleg befolyása által a talajból részben elvész. Ezen állítás mellett szól azon tény is, hogy az ammoniaktrágya, mézsdus talajban alkalmazva, rendszerint silányabb hatásnak bizonyul, mint més-zegény talajban. Felelte téves tehát azon állítás, hogy az ammoniaktrágya mézsdus talajban kedvezőbb hatású, mint mézszegényben, mert a més jelenléte sieteti ugyan az ammoniaknek salétrom-savvá való átváltozását, de viszont azáltal, hogy a nem illó kén-savas ammoniaknak illó szén-savas ammoniakká való átváltozását gyorsítja, hátrányos hatású is lehet.

Szerző ennél fogva azon következtetésre jut, hogy a mézsdus, homokos talaj az ammoniaktrágyázásra legkevésbé alkalmas, de különösen meelőzendő az ily talajon álló növényzet fejtrágyázása. Az ammoniaktrágya — ugy látszik — mérsékelte mézsdus talajban válik be leginkább és további kísérleteknek van fenntartva kideríteni azt, vajjon az ammoniak-só melyebbre való alászántása kedvezőbb eredményt jár-e vagy sem. K. A. dr.

Utmutató a gazdasági tudósítók számára 1906. A földmivelési ügyi miniszterium a gazdasági tudósítók részére szolgáló utbaigazításokat újonnan átoldozva most adta ki újól. Az új kiadáshoz Feilitzsch Artur br. ir. előszót, amelyben elism. resét fejzve ki a gazdasági tudósítók munkálkodása fölött, ama renényének ad kifejezést, hogy a tudósítók a jövőben is felhasználhatnak minden alkalmat a gazdasági szakembereknek a néppel való költésére s a gazdasági tudósítói szolgálat fejlesztésében segítségére lesznek a miniszternek.

A gazdasági tudósítók intézménye nálunk nagy jelentőséggel bír, mert a tudósítók értesítései nyomán lehetséges csak számbavehető mezőgazdasági statisztikát készíteni és tájékoztat nyerni a vetések állásáról, a mezőgazdasági állapotról, a várható termés mennyiségéről, a mezőgazdasági munkabéréről, a mezőgazdaságot fenyegető állati és növényi kártevőkről, stb.-ről. Az utmutató hivatása, hogy a tudósítói teendőkre kioktassa és utbaigazítsa a gazdát, ki a tudósítói tiszttel minden díjazás és érdek nélkül, tisztán hazafias buzgalomból vállalta el. A statisztikai adatok gyűjtésére vonatkozó utbaigazítás mellett az „Utmutató” legterjedelmesebben a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. törvényezikk végrehajtásával foglalkozik, mivel e törvénynek, mely a községek közös tu-

HEUCKE A. GÖZEKEGYÁR magyarországi vezérképviselősege: **BUDAPEST, VI., Teréz-körut 31.**
 HAUSNEINDORF

lajdonát használó gazdasági leginkább másrészt További terium nyek, ségűrv, intő-mé, esel-d-e és gyüm stb.-ről sorát ho

Az „ugyan, közönség terium; jegyzőkn könyvtár Erdős kir. mi központ s erkesz VII évf változato Erdészet folytán szűkségű la'aban másra, h és tapas sák rend ál módj leték „ne számban a j geny alaksza n ben; Roth F. renoz M. kir. 1904 évi újvári es földmivel

147. k nyugat hold be van, m en ezt beültetni is lehet volna jo Az alja a mosta ezt fels fűmaga jobb, m föld igen mintatér Inyen miniszter hogy egy aki a f mőlcáfak

148. k mult évt Egyszerű A felső 10 cm. páráktól son sár s főlő, a rozsdá

Alap I GAL Interu

és egy-két évig a talajt megtrágyázzni és porhanyítani és azután újra begyepesíteni.

2. Gyümölcsfa-oltványokat a földm. miniszter ingyen csak egyes kivételes esetekben engedélyez papoknak, tanítóknak, magánosoknak, ha a kibocsájtott hirdetmények figyelembevételével mellett folyamodnak, legfőkébb mérsékelt áron kaphatnak oltványokat. Valószínű, hogy az erdei facsemetékről szóló hirdetményrel tévesztette össze, mivel erdősítési célokra tényleg ingyen osztanak ki csemetéket. Ha a földművelésügyi minisztertől kérelmezi, talán kiadja a szakértőt, aki megadja a kívánt felvilágosításokat, ámbár egy holdról lévén szó, alig hihető, hogy kérelme meghallgatásra találja. A. D.

Csepegő bádofedés. (Felelet a 148. sz. kérdésre.) Kérdésteve esetében a bádofedés kétségkívül nagyon helytelenül volt alkalmazva. Rendes munkánál a bádofedést 20 mm. vastag deszkázásra alkalmazzuk, de még ekkor is a deszkákat előbb III—IV-rangú vékonyabb kátrányos lemezzel borítjuk s csak erre erősítjük a bádoglemezeket. Ezen eljárás czélszerűsége nyilvánvaló, mert csak ily módon lehet — még száraz helyek fölött is — a bádogot a rozsódástól, a fakonstrukciót pedig az időelőtti elkorhadástól alaposan és biztosan megmenteni.

A bádog természetesen mint kitűnő hővezető rögtön s ugyiszólván minden átmenet nélkül követi a külső hőingadozásokat. A padlástér levegője ellenben nehezebben alkalmazkodik ehhez s nedvesség kapacitását is tovább megtartja. Ha most télen a nappal kissé felmelegedett levegő a rögtön lehűlt bádoggal közvetlenül érintkezik, páratartalmának egy részét a bádogra csapódattja le, úgy, hogy az, de még a vele érintkező farészek is nedvesek legyenek.

Ugyanezt észleli kérdésteve is, de természetesen aránytalanul fokozottabb mértékben. Segíteni — mint említém — csak úgy lehet, ha elejét vesszük, hogy a padlás levegője közvetlenül érintkezzék a hideggel. Az egyszerű kátránylemezborítás e helyt már kivihetetlen, de tekintve a nagy páraépződést bizonyára elégtelen is volna s még egy második elszigetelő rétegről is kell gondoskodni, oly formán azonban, hogy a gőzök s párák a szarufaktól s bádogtól teljesen el legyenek zárva. A deszkázás e czélra nem lehet megfelelő, mert részein a párák mindig utat találnak s a vékony fa maga különben sem elég elszigetelő, s különösen nem, ha egyszer már átmedvedett.

Határozottan jobb volna már a benádózás és stukatorozás, de biztosra veheti, hogy rövid 1—2 év alatt lehull még akkor is, ha sárgaréz drótot használ hozzá.

Nézetem szerint radikálisan csak egy 4 cm. vastag parafa elszigeteléssel segíthet baján, mely vagy a már meglévő alsó deszkázásra, vagy egyenest a szarufák alsó lapjára lesz szegezve s cement vakolattal bevonva. A dolognak csak egy bibije van s ez az, hogy kissé drága, mert négyzetméterre belekerül 4-30—4-60 koronába is, de eredményességét s tartósságát garantálni is lehet. Sz. Gy.

Spanyolpaprika mint hamisító anyag. (Felelet a 149. sz. kérdésre.) Spanyolpaprika-magot csak származásának megjelölésével szabad forgalomba hozni, mert 1895. XLVI. törvényzikk értelmében a paprikamag hamisításának tekintendő azon eljárás is, mely a fogyasztókönnyűséget annak eredete tekintetében tévedésbe ejteni alkalmas.

Paprikamagot általában hüvelyes paprika közé örölni hamisításnak tekinthető, de kihágást követ

el az is, ki e czélra hirdeti vagy forgalomba hozza. K.

Iszapos széna etetése. (Felelet a 150. sz. kérdésre.) Ha az álatok nem eszik a halszagu iszapos szénát, akkor valószínűen az előkészítés sem használ sokat. A port természetesen ki kell belőle rázni vagy csépelni, azután pedig kettőt lehetne megkísérlni, t. i. vagy a portast, vagy hogy vízben feloldott melaszszal áztatnak azt, de a sikerért nem állunk jót. Czélszerűbb lett volna az iszapos fűvet nem szénává száritani, hanem bezombolyázni, mert akkor az erjedési termékek eltávoznak a halszagot s mert a vizes helyen termő fűvet különben is így eszi az állat legszívesebben.

A fejősteheneknél nem okoz nehézséget a takarmányrépát s a czukorrépaszeletet burgonyával, a zabszalmát pedig rozsszalmával helyettesíteni, csak az az átkozott széna volna jobb, mert így igen sok abrakot kell kombinációba vennünk. Miután nem tudjuk, hogy mennyi iszapos szénát lehet a tehennel megetenni, oly adagolást számítnak ki, melyben egészen meilőzzük azt, illetőleg melyben önmre bizzuk, hogy annyi szénával helyettesítse az egyik, másik takarmányt, amennyiről azt tapasztalja, hogy a tehének megeszik. Mi etetnénk: 8 kg. burgonyát, 2-5 kg. korpát, 2 kg. árpadarát s 7 kg. rozsszalmát. Ez tartalmaz 118 kg. szárazanyagot, 0-63 kg. nyers fehérjét és 48 kg. keményítőértéket, s körülbelül 6-5—7 l. napi fejésnek felel meg. Azonban még jobb volna, ha 1 kg. korpa helyett ugyanannyi olajpogácsát kapnának a tehének.

A lovaknál nem marad más hátra, mint enyira szaporítani az abrakot, hogy a murokrépa hiányát meg ne érezzék s hogy az se legyen nagy kárunkra, hogy nem igen eszik az iszapos-szénát. Ezen állatoknál tehát az abraknak s a rozsszalmának kell a murokrépat és szénát pótolnia.

A hizóókrök 1000 kg.-jára számítnak: 40 kg. burgonyát, 5 kg. korpát, 5 kg. árpadarát és 10 kg. rozsszalmát. Ez 14-5 kg. keményítőértéket tartalmaz 27 kg. szárazanyagban, tehát éppen annyit, amennyit czélszerű etetni. Cselkó István.

Melyik a legjobb keltetőgép? (Felelet a 151. sz. kérdésre.) Ma már a keltetőgépek — kivéve egyes szárnypróbálgatások kétes eredményeit — oly jók, hogy azok helyesen kezelve mind megfelelnek a czélra. Hogy melyiket ajánljuk a sok közül, ezt nagyon bajos nyilvánosan kijelenteni, mégis annyit is mondhatjuk, hogy a külföldiekkel szemben határozottan a hazai gyártmányok adandó az előny. A kikelési perzent nem annyira a keltetőgép, szerkezetétől, mint inkább annak kezelésétől függ. Maximális keltési perzent 97%. bl.

Jól tejlő tehénfajta és annak beszerzése. (Felelet a 152. sz. kérdésre.) Ha a megítélésnél irányadóul a tejlést tekintjük, úgy akkor a borzderes fajták beszerzése ajánlatos. A tejlési eredmények összehasonlítását és a borzderesek beszerzését illetőleg utalok a „Köztelek” f. évi 14. és 15. számának, illetve a f. évi 2. számának „Tejgazdaság” rovatában közölt cikkekre.

Visintini féle rácos vasbetontartók. (Felelet a 153. sz. kérdésre.) A „Visintini”-féle vasbeton konstrukció szilárdság tekintetében minden kétségen kívül teljesen megfelelőnek bizonyult s ott, hol nagyobb megterhelésről van szó, mindenesetre kombinációba is veendő. Nagyobb mérvű elterjedtségének ezideig azonban kissé magas ára vetett gátat. Különb

már hazánkban is több istállómennyezet készült e módon, így pl. nemrégben a herceg Esterházy-féle süttői uradalomban is.

Magyarországi vezérképviselője Schustler József mérnök (Budapest, VII., Damjanich-u. 39.) ki bizonyára készséggel szolgál közelebbi felvilágosításokkal s árajánattal is. Sz. Gy.

Száritott czukorrépaszelet takarmányozása. (Felelet a 154. sz. kérdésre.) Tevedni teszünk abban, hogy a répaszelet besavanyításánál csak tömegesökkenés áll be, míg ellenben a tápláló anyagok koncentrálnak benne, ami annyit jelentene, hogy 1 kg. besavanyított szelet többet ér, mint 1 kg. friss szövet. A dolog azonban úgy áll, hogy azon esetben, ha keilően kiszáritott szeletet savanyítunk be, nemcsak tömegbeli, de koncentráltági veszteséget is szenvedünk, míg ellenben, ha oly vizesen savanyítjuk azt be, hogy a víznek egyrésze elszivárog vagy kiszivattyuztatik a veremből, akkor látszólag koncentrálnak a szelet, de nem az erjedés miatt, hanem mert a víz megfogyott; azonban a szárazanyagtartalomra vonatkoztatva, most is koncentráltabb a friss szelet, mert kevesebb a nyersrostja, mint a besavanyítotté. Kellner szerint különben 6-5% keményítőértéket tartalmaz a besavanyított s 51-9% keményítőértéket a száritott szelet; miután pedig ezen számok marhabizalással (zsirtermeléssel) állapítottak meg, megbizhatónak is tekinthetők. E szerint tehát a két szelet közötti tápviszony 10 : 1-1/4, vagyis minden 10 kg. besavanyított szelet helyett 1-1/4 kg. száritott szelet etetendő a hizóómarhával. Szárazon nem tanácsos a szeletet takarmányozni, mert az 5-ször annyi súlyú vizet képes felenni, mely alkalommal 3-szoros térfogatra dagad fel s ha a gyomorban teszi azt, akkor az sokkal rosszabb, mint ha evés előtt dagad fel. Tapasztalás szerint elégséges a szeletet 2—3-szor annyi súlyú vízben áztatni. Cselkó István.

Elhullások lépfenében. (Felelet a 155. sz. kérdésre.) A megelőző védőoltás daczára bekövetkezett elhullások oka vagy a védőoltás hatástalansága, vagy a későbbi szokatlanul erős fertőzés fertőzött helyen nőtt takarmánnyal, vagy csekély kut ivóvizével. A takarmány főleg akkor fertős, ha mélyebb fekvésű, vízállásos vagy előző lépfenés esetek által fertőzött helyről származik és az ilyen helyek sekély kutjai is aggodalmasak ebből a szempontból. Ha a takarmány változtatása, illetőleg az illető legelő és rétek kiszáritása nem lehetséges, vagyis ha kedvezőtlen viszonyok között számolni kell a fertőzés lehetőségével, akkor az állatok mielőbb újból való beoltása ajánlatos. — y —

A szövetkezés útján.

Ma már bebizonyítottnak látszik, hogy a közös cél elérésére szolgáló társulások között a szövetkezésnek van a legnagyobb jövője. Nem kell egyéb ennek az állításnak a támogatására, csak az, hogy rámutassunk arra a körülményre, hogy Magyarországon, ahol főként a kisebb existenciák között nagyfokú idegenkedés mutatkozott mindig a társulás iránt, a szövetkezeti forma nagy szeretetnek örvend. Magismerve annak áldásait, készen van a nép arra, hogy magát bizonyos erkölcsi és anyagi kötelezettségnek alávetse. És amit azelőtt lámpával kellett keresni, ott látjuk mindenütt az embertárs javáért küzdő, önzetlen buzgóságot.

Figyelve a társadalmi hullámzásokat, két feltűnő jelenséget látunk. Egyik oldalon a békét-

lenkedés, harcza; az alkotás, igyekezet, zeti vezetés, azon, hogy nos szerveinkább a szövetkezés, látjuk; de nagy erő, gyárnál váltak. Ez ezután is

A hazai tagjainak tehető. Hitelszövetkezők, és ez ezer ember segítségére képűre á Daczára megyéje és részben be kel, mégis lentékeny minden sz valatos ad évben alak

1901-

1902-

1903-

1904-

1905-

letkezett.

Látjuk alakulást i beleszámít

Mindam gyon meg szövetkeze hetik az gazdasági menő re benne, ho den irány czél, nép tesse felé.

A szöve hogy eze mindig a szövetkeze miért van rázata. M szövetkeze irányító, nek nincs dás legfő

A mul volt 234 értékesítő összes ala (zed) ez meg. A t kissé erő A lefolyt 1904 ben

Olyan n kivanatos nem tere központja egy ilyen minthogy 1904 ben a felszám Ez nagy hiányát! Az új tási és er tejszövetk országi.

lenkedés, a rombolás jelszavával indulnak harcra; a másik oldalon pedig szépen folvik az alkotás. A szociáldemokrata vezérek lángba igitkeznek borítani az országot, a szövetségi vezérek pedig kitartóan munkálkodnak azon, hogy az ország népét erős várakba, hasznos szervezetekbe tömörítsék. Hogy melyik vég inkább a magyar ember természetéhez, azt a szövetségek fejlődéséből és szaporodásából látjuk; de abból is, hogy dacára a végtelen nagy erőlködésnek, a szociálista elvek a magyarnál ezideig állandó meggyőződésé nem váltak. Erős a reményünk, hogy így lesz az ezután is!

A hazánk területén működő szövetségek tagjainak a száma ma már közel egy millióra tehető. Hisz magának az Országos Központi Hitelszövetségnek a kötelekében levő 1800 szövetségetnek jóval több a tagja négyszázezer-nél! És ez néhány esztendő munkája csupán. Mi ehhez képest a szociálistáknak az a pár ezer embere, akikre hivatkoznak és akiknek a segítségével akarják ezt az országot a saját képükre átformalni.

Daczára annak, hogy az ország több vármegyéje és különösen a jelentékenyebbek, jórészen be vannak már halózva szövetségekkel, mégis az utolsó esztendő alatt is oly jelentékeny szaporulatról olvastunk számot, amely minden szövetségi barátot kielégíthet. A hivatalos adatok nyomán közöljük az utolsó öt évben alakult szövetségek számát.

1901-ben alakult	667 új szövetség
1902-ben	634 " "
1903-ban	617 " "
1904-ben	510 " "
1905-ben	457 " "

Öt év alatt 2885 új szövetséget keletkezett.

Látjuk ebből a kis kimutatásból, hogy az alakulást illetőleg 1901-től, a legutolsó évet is beleszámítva, némi visszaesés mutatkozik.

Mindamellét a múlt év eredményével nagyon meg lehetünk elégedve. A fentebbi 457 szövetséget olyan jelentékeny tényezővé fejlődtek az előző években alakultakkal együtt gazdasági életünkben, hogy ez a legmesszebbmenő reményeket is felülmúlhatja. Bizunk benne, hogy az eszme, amint megérdemli, minden irányban győzelmesen halad a kitűzött cél, népünk és hazánk gazdasági újáteremtése felé.

A szövetségi formák között, dacára annak, hogy ezek voltak ezideig is tulsúlyban, még mindig a hitel-, a fogyasztási és értékesítő szövetségek alakulnak legszámosabban. Hogy miért van ez így, nagyon egyszerű a magyarázata. Mert a hitel-, a fogyasztó- és értékesítő-szövetségeknek megvan a szervező, vezető, irányító, ellenőrző központjuk, míg a többieknek nincs. Enélkül pedig tudjuk, hogy a haladás legfőjebb — fél előremenetel!

A múlt évben alakult szövetségek között volt 234 hitelszövetség, 169 fogyasztási és értékesítő szövetség. Látjuk tehát, hogy az összes alakulat legnagyobb része (nyolcz-kilenczed) ezen kétféle szövetséget között oszlik meg. A tejszövetségek alakulása, mintha egy kissé erőteljesebb mederbe kezdene terelődni. A lefolyt esztendőben 54-et alakítottak, míg 1904-ben csak 35-öt.

Olyan nagybőrtű föllendülés, mint amilyen kívánatos volna, aligha is lesz addig, míg meg nem teremtik a falusi tejszövetségek országos központját. Hogy mekkora szükségét pótolna egy ilyen középponti szövetség nem kell egyéb, minthogy rámutassunk arra, hogy 1905-ben 17, 1904-ben pedig 16 tejszövetséget mondotta ki a felszámolást.

Ez nagyon szomorú dolog és mutatja a vezetés hiányát!

Az új hitelszövetségek közül 64, a fogyasztási és értékesítő szövetségek közül 3 és a tejszövetségek közül is 3 volt horvát-szlavonorsági. Az Országos Központi Hitelszövetség-

teknek lett a tagja az új hitelszövetségek közül 91. A fogyasztási és értékesítő szövetségek a „Hangya” a Magyar Gazdászövetség fogyasztási és értékesítő szövetségeinek és a keresztény szövetségek központjának a szárnyai alatt keletkeztek.

A legtöbb új hitelszövetséget a székesfőváros területén alakult. Összesen 17, kettő közülük az Országos Központi Hitelszövetség kötelekében, a többi azon kívül. Vármegyék szerint az elosztás a következő: Torontál vármegyében 18, Kisküküllő vármegyében 13, Bihar vármegyében 11, Pozsony és Temes vármegyékben 9—9, Bacs-Bodrog, Máramaros és Pest vármegyékben 6—6, Krassó-Szörény és Szatmár vármegyékben 5—5, Arad, Somogy és Zemplén vármegyékben 4—4, Baranya, Beszterce-Naszód, Bereg, Marostorda, Nyitra, Trencsén és Tolna vármegyékben 3—3 hitelszövetséget alakult. Ezenkívül még huszonkét vármegyében keletkezett egy-két hitelszövetséget a múlt év folyamán.

Iparos hitelszövetséget összesen tíz alakult 1905-ben. Csaknem mindnyája az Országos Központi Hitelszövetség kötelekében. Érdekes itt annak a fölemlítése, hogy mennyi, különböző foglalkozásu ember igyekszik boldogulást találni a szövetség útján. Így szövetséget alakítottak a budapesti szabómeszterek, még pedig abból a nevezetes cselből, hogy tagjaik a hitelt védjék és elmozdítsák; a vevőkről és megrendelőkről pontos és megbízható hiteltesztet nyerjenek. Nyilvántartja a szövetséget a rossz adósokat, a csaló megrendelőket; a követeléseket megveszi vagy leszámitolja, esetleg arra előleget nyújt; a külviselek beszédését magára vállalja. Szóval több irányban igyekszik tagjai érdekét szolgálni.

Szövetségbe tömörültek Budapesten a hentesek; a vaskóh-verzari háziiparosok a termelés előmozdítására szövetségek. A zentai kosárfonók, a zólyom-lipcs-i kézművesek, a budapesti vas- és fémpárosok, a révi fazekasok, a zágrábi szállodások, vendéglősök, kocsimárosok, a szászrégeni kádarak, a budapesti mészárosok szintén a szövetség útján próbálják meg, hogy könnyebb-e így a boldogulás!

A fogyasztó szövetségek közül kettő Budapesten alakult. Vármegyék szerint legtöbb keletkezett Biharvármegyében és pedig 15. Ezt követte Nógrád 11, Udvarhely 9, Bacs-Bodrog 8, Borsod 7 új fogyasztó és értékesítő szövetséggel. Heves, Hont, Abauj-Torna, Bars, Nyitra és Pest vármegyében 6—6 alakult. Ezenkívül még 33 vármegyében létesült 1—5 fogyasztó szövetséget az elmúlt esztendőben.

Tejszövetséget Zala vármegyében alakult legtöbb; összesen 8. Baranyában 7, Sopronban 6, Vasban 4. Ezenkívül még 12 vármegyében keletkezett 1—2 tejszövetséget.

Különleges célt szolgálni hivatottak a Hencsidán, Dásaknán és Szatmárnémetiben alakult huszfogyasztási szövetségek. Egy tisztviselő fogyasztási szövetséget is alakult Békés-Gyulán.

Az ellenőrzés kényszerét sok hitelszövetséget nem akarja magára nézve kötelezőnek elismerni. A különféle és a szövetségi cégér alatt üzött visszaélések ezeknek a szövetségeknek a terhére irandók. Hogy az ellenőrzés üdvös és hasznos, mi sem bizonyítja azt jobban, minthogy az ilyen szövetségek a legnagyobb részben szépen virágoznak, míg az ellenőrzés alatt nem állóknál bizony elég sűrűn fordulnak elő a szövetségi életet bántó és fejlődésére káros hatású dolgok.

Nagyszébenben a királyföldi szász szövetségek ellenőrzése céljából megalakították a: „Vidéki hitelintézetek felülvizsgáló szövetségét”. Ennek feladatává tették még azt is, hogy a szövetségeknek az egyöntetű eljárást meg-honosítsák. Hasonló célt szolgálnak az Országos Központi Hitelszövetséget kiküldöttként szereplő vármegyei és kerületi kirendeltségek is. Jó hatása ennek a szövetségi fejlődésre nézve, számtalanszor bebizonyosodott.

A horvát-szlavonorsági alakulatoknál érde-

kes jelenségnek nevezhető, hogy itt a hitelszövetségek jó részben ma is korlátlan felelősség alapján létesülnek. A tagok legnagyobb része horvát, de sok a szerb is. Foglalkozására nézve a legtöbb földmivelő.

Sajátságos mindenesetre, hogy a szerb, horvát földmivelő nem idegenkedik a korlátlan felelősségtől, míg a magyarnál, amelynek értelmi képessége semmiképen sem áll hátrább amazokénál, az ilyen alig merünk előhozakodni. Ott nem keletkezik a teljes felelősségből veszély, miért származna báj belőle náruk? Csak meg kell szokni és akkor elmúlik a képzelt felhő is.

A fejlődésből következik, hogy a jövőben minálunk is lesznek korlátlan felelősség alapján alakult szövetségek. A bérlő szövetségeket el sem igen lehet képzelni másként. A kockázat azonban olyan méretű, hogy könnyen bele lehet menni, minden nagyobb gondolkodás nélkül. Arra meg éppen alkalmas, hogy a szövetségekben az egymás iránt való megbecsülést kifejlesszék.

A szövetség lassanként, de nem is lassan, hanem a mai korszakhoz illő gyors iramban közeledik ahhoz, hogy a termelés és a fogyasztás irányítását a maga részére teljesen lefoglalja. Ha pedig ez bekövetkezik, a haza és a nemzet sorsa is jobbra fordul egész bizonyosan. Az ellentétek elsimitására, a kölcsönös érdekek összeegyeztetésére nincs is alkalmasabb eszköz a szövetségénél. Aki ennek támogatója, az a magyarnak sem lehet rossz barátja!

Cs. E.

Karoljuk fel a virágkertészetet.

A „Philantia virággyesület” a következő átiratot intézte egyesületünk igazgatóságához, melyet ez uton hozunk gazdatársaink tudomására s ajánlunk szíves figyelmükbe: „A „Philantia virággyesület” célja röviden összefoglalva: a virágkultusz fejlesztése. Feladatul tűtük ki tehát magunknak, hogy hazánkban, de főleg a fővárosban a virágot a nagyközönségnek könnyebben hozzáférhetővé tegyük, módot nyujtván arra, hogy mindenki virágszeretetét ki is mutathassa és e kedvtelésnek hódolhasson. Olcsóbbá kívánjuk tenni a virágot, hadd szünjék meg fényűzési cikk lenni s legyen alkalma a kevesebb módosnak is, hogy lakását, ablakát virággal díszítse, asztalát virággal felékesítse.

Nálunk jelenleg kevés és drága a virág, agrár-állam vagyunk, de kertészetünk nincsen. Hogy a kertészet miért nincsen általában a magyar nép inyére, e helyt kutatni és fejtegetni nem kívánjuk. Tény az, hogy nálunk a virágkertészet, főleg bevándorított németek, a konyhakertészetet szerbeink és bolgáraink üzik. A kertészetnek ilyen valóság elhanyagolásától önként következik, hogy először e téren visszamaradtunk, másodsor pedig, minthogy kevesen foglalkoznak kertészettel, a virág nemcsak drága, de alig van és az évről minden szakában a külföldről vagyunk kénytelenek azokat behozni.

Nálunk csupán a kereskedelmi kertészek foglalkoznak kertészettel, ezek azonban alig üznek virágtenyésztést, hanem majdnem kizárólag közvetítési kereskedelemmel foglalkoznak.

Nagyobbrészt ugyanis már kész bimbós cserépvirágot hozatnak külföldről és egyebet sem csinálnak, mint ezeket üvegházakban kihajtatják és így eladják. Pálmák és egyéb zöld növények pedig, amint külföldről érkeznek, úgy adatnak el. A szó szoros értelmében vett termeléssel, kultiválással nálunk alig foglalkozik valaki, ebből következik azután az is, hogy a virághagyomány és gumó-behozatalunk is évente óriási nagy.

Még 20—25 évvel eze előtt a főváros területén több nagyobb kertészet prosperált; de a város rohamos fejlődésével e kertészetek eltűnnek s ma már alig egy-kettő akad. Az annak idején majdnem ingyen megszerzett kerti telkek ugyanis oly óriási módon emelkedtek értékben, hogy tulajdonosaik mindenképp jobban jártak, midőn azokat parcellázva drága áron eladták, mintha

az értékes telkeken a kertészetet folytatták volna.

Az ilyképpen egyszerre vagyonossá vált egyének nem érezték szükségét, hogy másutt a kertészetet folytassák s részint nyugugalomba vonultak, részint pedig hazájukba visszatértek.

Szinte el sem képzelhető, hogy ész és szakszerű vezetés mellett nálunk a virágkertészet ne prosperálna, mikor a külföldön eme üzemek kiválóan jövedelmeznek.

Nezetünk szerint különösen a nagy gazdaságok már rövid időn belül óriási sikereket érhetnek el, ha kereskedelmi kertészetet folytatnának. E nagy gazdaságokban üveg- és melegházak amúgy is vannak, megvan ezenfelül a kelő kertészeti személyzet is, csupán bizonyos előítéletek legyőzésére volna szükség.

Hazánkban minden elmaradottságnak magyarázata és kulcsa nemcsak a kezdeményezés és uttörők hiányában keresendő, hanem gyakran a le nem győzött előítéletekben is rejlik. Ami esetünkben másrészt alig volna érthető, hogy míg búzát, rozsot, tengerit stb. természetien és eladni fair dolog, addig rózsza, szegfű, ibolya kultiválását és áruba bocsájtását nem tekintik annak.

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület tekint igazgatósága a magyar mezőgazdaságot legbízhatóbb fóruma. Kérjük tehát a tek. igazgatóságot, hogy amennyiben a kezdeményezésünk helyeséget és üdvös voltát belátja, méltóztassék erre célirányosnak vélt módon a magyar mezőgazdák figyelmét a kertészet intenzív művelésére felhívni és meg vagyunk győződve, hogy az ez irányú kezdeményezést minhamarabb siker koronázza.

A magunk részéről csupán annyit kívánunk a „Philanthia egyesület” átiratában foglaltakhoz hozzáfűzni, hogy a virágkertészet igen jövedelmező termelési ágazat, melyet nagyobb gazdaságunk mind-n külföldi és költségesebb berendezés nélkül bevezethetnek, miért is a fentebb-n foglaltak azok különösebb figyelmébe ajánljuk. A „Philanthia egyesület” (Budapest, Váci-utca) a hozzáfűrdő órák ez ügyben készséggel megad minden felvilágosítást.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE közleményei	453
A magyar vadászat veszedelme	453
A szövetkezés útján	460
Karoljuk fel a virágkertészetet	461
Gazdasági rovartan.	
A répavetés idején	454
Állategészségügy.	
Uj sertésbetegség	455
Baromfi-tenyésztés.	
A fehér viandot tyúk	456
Gazdasági gépészet.	
A jövő ekéje	456
Irodalom	458
Levelizekrény	459
Vegyések	462

Ügyelőség tevékenysége. — Hizóállatkiállítás Bécsben. — Borküldemények díjkezdménye. — Bikavásár Csákszeredán. — Depekoráció Bihar megyében. — Uj gazdasági egyesület. — Finomított szeszüldemények díjkezdménye. — Pályázat új almafajta előállítására. — Postautóvány és ch. que-ürlapok melléklete egyesületi szaklapokhoz. — Göznajózási hírek. — Uj marharakodó állomás	462
Kereskedelem, tőzsde.	464
Szerkesztői üzenetek.	464

Nyugalomba vonult akadémiai tanár. Linhart György magyaróvári gazdasági akadémiai tanár, aki a növénykörtán előadója és a növénykörtáni állomás vezetője volt, meggyengült egészsége miatt 32 és fél évi tanári működés után márczius hó 1-én megvált tanszékétől és nyugugalomba vonult. A földmívelési ügyvivő a nyugugalomba vonult tanárnak hosszú és sikeres működéséért teljes elismerését fejezte ki. Az akadémia tanárai a távozó tanárnak búcsúiratot nyújtottak át f. hó 7-én, mikor Vörös Sándor udv. tanácsos, igazgató meleghangú beszédben méltatta a jeles tanárnak valóban kiváló érdemeit. Miután a nyugdíjaztatásról magunk is csak lapunk zártkörű értesítünk, illuztrációs munkatársunk és a kiváló szakember működését lapunk legközelebbi számában fogjuk méltani.

Községi tenyészállatok beszerzése. A földmívelési-ügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi vármegye közönségéhez, melyben tudtja, hogyha a községek a köztenyésztésben mutatkozó bika- és kasszükségletüket állami közvetítéssel karbantartás, esetleg részle fizetés és méltánylást érdemlő esetekben bizonyos százalék árengedmény elnyerése mellett óhajtanak felfűzni, kérvényükkel mielőbb forduljanak az illetékes m. kir. állattenyésztési felügyelőséghez. Egyben tudatja a miniszter, hogy jövőbeni állattenyésztési adományként nem engedélyez s az állami közvetítéssel beszerzettek vételárát sem egészen, sem részben nem engedni el. A lényege tehát ennek a rendeletnek, hogy felajánl a ugyan az állami közvetítést, de megtagadja az eddig szokásos százalékos kedvezményt és legfőbbje csak a beszerzési költségeket előlegezi az állam. Hát, hogy a mai pénzügyi viszonyok között az állam megvonta a százalékos kedvezményt, ezt megértjük. De azt is tudjuk, hogy e nélkül a százalékos kedvezmény nélkül az egész állami közvetítésnek nem sok haszna van, mert a községek, ha nem is olyan minőségben, de sokkal olcsóbban szerzik be a bikákat, mint az állami száaközégek. A százalékos kedvezmény jóformán csak az állami közvetítés drágaságát ellensúlyozza, mert nagyon természetesen, hogy amint egy vagy több állattenyésztési felügyelő bevasárlás céljából egy tenyészvásáron meglik, ott az árak is rögtön emelkednek. Ez így volt és így lesz minden vásáron. A községi előjáróság azonban ócsa áron szedi össze a bikát és mert a pénze kevés, persze selejtes minőségűt. Kedvezmény nélkül az állami közvetítést csak az esetben veszi igénybe, ha hitelbe akar bikát vásárolni, abban a reményben, hogy e költségen egy részét talán lekönnyítheti. Ha pedig idővel meggyőződik arról, hogy e reménykedése hiábavaló volt, akkor különösen a legszegényebb községek szűkai fogának az állami közvetítés elől, holott éppen ezeket kellene az állami segítséssel támogatni. Mg ez be nem következik, a gazdagabb vidékek majd csak meglesznek valahogy, de a szegényebb megyék állattenyész-

tése, minden u. n. állami támogatás dacára, továbbra is hanyatlani fog.

Vakok hangversenye. A vakokat gyámolító országos egyesület f. hó 15-én délután 5 órakor a Royal disztermében hangversenyt rendez Kun László zeneakad. tanár, vígszínházi karnagy vezetésével. E hazafias hangversenyt, tekintve a jótékony célt, olvasóközönségünk szíves figyelmébe ajánljuk.

Német árpavámolási eljárás. A német szövetség tanács által elfogadott árpavámolási eljárás szerint a sörárpának más árpától való megkülönböztetésére alapul az élvámolásra kerülő áru 1 hektoliteres mintájának súlya szolgál. Az ezen mintán eszközölt súlyvizsgálat eredménye irányadó a vámkezelésre. A hektoliteres súly azonban nem határoz, ha az árpa minősége és rendeltetése alapján tényleg sörgyártásra szolgál, vagy ha arra egyáltalán nem alkalmas és nem használható. A hektoliteres súlyra való tekintet nélkül a vámhivatal jogosított azon árpát, melyet a vámköteles sörárpaként megvámoltatni nem akar, a malátázás céljára használhatatlanná tenni. A használhatatlanná tétel a kérdéses esetekben megdarálással, zúzással, az árpa hegyének letörésével, vagy bevágással történhet. Hogy ez eljárások közül melyiket használják, az erre főhatározott vámhivatal helyi viszonyainak berendezésétől függ. A használhatatlanná tétel hivatalosan ellenőrzendő. Az árpának a 4 markás söröződes vám mellett való behozatala sem külön vámhivatalokhoz, sem külön feltelekhez nincs kötve.

Tízéves találkozó. Kauszay Tibor földbirtokos Kiskálló (u. p. Nagyálló) felkeri azon volt hallgatótársait, kik a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézetben 1896-ban végeztek, hogy az akkor aláírt kötelezvény alapján lakóhelyeiket vele szíveskedjenek közölni a május 24-ikén tartandó tízéves találkozás előkészítése végett.

Országos borászati kongresszus. A Magyar Szőlő- és Borászati Egyesület előkészületeket tett arra, hogy az év folyamán országos borászati kongresszust hívjon egybe. Az utolsó borászati országos kongresszus 1902-ben volt Pozsonyban. Az új kongresszust Nagyváradra tervezik az ottani kiállítás alkalmával szeptember hó folyamán. Tárgyai lennének: a bortörvény revíziója, a borügynökség intézmény szervezése, a borfogyasztás emelése, a kézi jelző, az ingóhitel kérdése, az országos pincészövetséget ügye, az agrár-kölcsönügy reformja.

Tenyészállat behozatal. A Magyar Mezőgazdak Szövetség tenyészállat-osztálya nagyobb mennyiségű berni, szimmenthali fajtszta bikákat vásárolt Sárjczban, amelyeket márczius 20-ika körül impriál Magyarországra aukciózó útján való értékei és vége t.

A cukorregyezmény bizottsága. Brüsszelből jelentik, hogy a cukorregyezmény állandó bizottságának legközelebbi gyűlése, amely e hónapban volt Brüsszelben tartandó, május 14-re halasztott el.

A pozsonyi állattenyésztési felügyelőség tevékenysége. A pozsonyi állattenyésztési kerületi felügyelője Fölgy Gyula 1905. évi működéséről szóló jelentését most adta közre, melyben a következő eredményekről számol be: Az 1905. évben 16 drb bikával és 27 drb kannel kevesebb lett a köztenyésztésben kiosztva az előző évhez képest, mivel a kérvényező községek száma kisebb volt a tavalyinál. A magyaróvári szarvasmarhatenyésztési egyesület ez évben is rendezett tenyészbika-árverést, mely az államra

nézve veszté egy-egy bik államnak ke érdeklődés volt, miután adományozó Nyitra várm felügyelőseg szerzett be melyek véte kant kiosztó 32 drb-ot, a hussertes sertésé pedig kerület nagy halad, többé állatvásáron nem észlelt. A kecsketen tenyésztési A kerül-tben tése mindin nál is. Kiosz Tenyészállat szimmenthal tében 4, 1—1, melye Pozsony és és szimmenthá szimmenthal tési célokra

Hizóállat- kir. mezőga marxi váro április 6—8. A kiállításon kívül halak é továbbá istál tartási czikke Bejelentési egyesület titk gasse 6. kapl

Borászati államva-u ak templom ál o Schwechat á ban szállítar és mérsekelt a folyó év ér-éyések.

Bikavásár dasági Egye bizottság 19 ban rendez kerületi kir. ségek részé

Nem

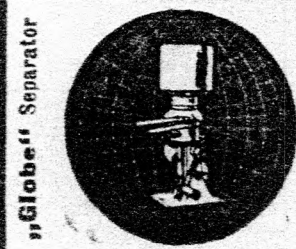
Buza

Rozs

Zab

Tengeri

Árpa

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

készítő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI. ker., Jász-utca 7. szám.

„Svéd Globe Separator” Vajkivitel!

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajjal és túróval évi kötés mellett korlátlan mennyiségben a legmagasabb áron veszünk át.

Arjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

nézve veszteséggel zárult, a községek nem adtak egy-egy bikaért annyit, mint amennyibe az államnak került. A tenyészállat-díjazások iránti érdeklődés a múlt évekhez képest fokozottabb volt, miután a díjazások sikerét egyesek nagyobb adományozása által különösen Pozsony és Nyitra vármegyéiben nagyban elősegítették. A felügyelőség 149 dró berni és szimmenthali bikát szerzett be és osztott ki a községek között, melyek vételára átlag 509 96 K. volt. Tenyész-kant kiosztott 72 dró-ot és pedig hussertést 32 dró-ot, zsirsertést 40 dró-ot, melyek közül a hussertés átlagos vételára 85 93 K., a zsirsertés pedig 98 25 K. volt. A juhtenyésztés a kerület nagyobb uradalmaiban szép irányban halad, többben résztvettek a budapesti tenyész-állatvásáron is, ellenben a köztenyésztésben nem észlelhető a juhászatban felüő haladás. A kecsketenyésztés emelése szempontjából a tenyész-téli ág is tanu many tárgyavá tétetett. A kerületben a tisztavérű fajbaromfi tenyész-tése mindinkább tért hódít, még a kisgazdák-nál is. Kiosztatott összesen 630 dró baromfi. Tenyészállat-díjazás és vásár volt Nyitra vármegyében 4, Pozsony és Moson vármegyéiben 1—1, melyeken 4360 K. pénzdiát osztottak ki. Pozsony és Nyitra vármegyéiben csakis berni és szimmenthali, Moson vármegyéiben pedig tisztán szimmenthali bikák alkalmazhatók köztenyész-tési célokra, mert ott ezek a fajták dominálnak.

Hizóállat kiállítás Bécsben. A bécsi cs. és kir. mezőgazdasági egyesület, a bécsi-sanc-t-marxi városi vágóállatvásár csarnokaiban, április 6—8 ig hizóállat- és halkiállítás rendez. A kiállításon hizómarhák, sertések és ürökön kívül hatac és kagylósállatok, takarmányműek, továbbá istállóberendezési tárgyak, gépek, állat-tartási cikkek és eszközök lesznek kiállítva. Bejelentési ıvek és egyéb nyomtatványok az egyesület titkári hivatalánál, Bécs, I., Schauler-gasse 6. kaphatók.

Borküldemények díjkedvezménye. A m. kir. államvadász igazgatósága V. r. cs. és F. h. r. templom alomásokról Bécs, Simmering és Grösz Schweich állomásokra teljes kocsiakomanyok-ban szállítandó borküldemények után közvetlen és mérsékelt díjtételeket alapított m. g., melyek a folyó év márczius hó 1-től november végeig érvényesek.

Bikavásár Csiszteredán. A Csisvármegyei Gazdasági Egyesület, mint megyei mezőgazdasági bizottság 1906. év április hó 4-én Csiszteredá-ban rendezi XVIII. évi bikavásárját. Mivel kerületi kir. állattenyésztési felügyelő a köz-ségek részére a tenyészbikákat a felhajtáshoz-

és szükségletehez képest lehetőleg ezen vásáron fogja beszerezni, elének felhajtás várható.

Depekoráció Bihar megyében. A nagyváradi keresk. kamara az 1905. évi közgazdasági álla-potokról szóló jelentésében azon kívánságának adott kifejezést, hogy a kormány a szarvas-marha és különösen a tarka szarvasmarha tenyész-tését a leghatékosabban támogatása, vala-mint, hogy a 6 hónapnál fiatalabb borjúk le-vágatása törvény útján tilalmazzassék. A föld-mivelő-ügyi miniszter a leiratában közli, hogy a szarvas-marha tenyész-tésben országos de-pekoráció nem konstatalható és ha a nagyváradi kerületben a tenyész és az állomány az utóbbi időben mutat is némi csökkenést, ezt inkább az átmenet okozza a pirostarka marha tenyész-tésére. A borjulevágási tilalmat sem in-dokoltnak, sem kivihetőnek nem tartja, ellen-ben a borjúk korai levágatása önmagától meg-szűnik, miheivt a gazdák meggyőződnek arról, hogy a borjúnevelés nagyobb jövedelmet biz-tosít és az utóbbi 2 évi takarmányhiány meg-szűnt. Nézetünk szerint a földmivelő-ügyi mi-niszternek teljesen igazza van a depekoráció jelenségeit és a borjulevágási tilalmat illető válaszában. A nagyváradi kerületben mutat-kozó számbeli hanyatláson azonban mind-ese-re erélyes állami beavatkozással kell segí-teni, mert ott már nagyon sok a szegény hegy-vidék, ahol a népesség szegénységéből kifolyo-lag ad tul a szarvas borjú. Segíteni pedig lehet a bihari havasokon állami borjútelep-ek felállítá-sával, kedvezményes állami bikabeszerezéssel és a hegyvidéknek megfelelő igénytelen szarvas-marha-tenyész-tés-ek állami irányításával. Ha a tényleges állami feladat megvalósítható, ugy a bihari állattenyésztés föllendülését is el-érhetük.

Uj gazdasági egyesület. A Délvidéki Föld-mivelők Gazdasági Egyesülete kotelékekén Cu-nakson (Kassai Szörénymegye) a napokban a akult meg a gazdasági fiókegyesület, amelynek elnökevé Mayer Janos odavató gazdát választottak meg.

Finomított szeszkiüldemények díjkedvez-ménye. Zagrab MÁV. alom-sról a m. kir. áll-ma vadász igazgatósága V. r. cs. és F. h. r. templom alomásokról Bécs, Simmering és Grösz Schweich állomásokra teljes kocsiakomanyok-ban szállítandó borküldemények után közvetlen és mérsékelt díjtételeket alapított m. g., melyek a folyó év márczius hó 1-től november végeig érvényesek.

Pályázat új alfajta előállítására. Egy magát megnevezni nem akaró ugylarat 200 koronát helyezett el megörzés és kamatozas

végelt oly célból, hogy ez egy új alfajta előállítására pályadíj kiűzessék. A közlebbi feltételeket a földmivelő-ügyi miniszterium ker-tészei hivatalos lapja, a Gyümölcskertész közli.

Postautalvány és cheque-ürlapok mellék-lése egyesületi szaklapokhoz. A kereskedelem-ügyi miniszter legutóbb kiadott rendeletében megengedte, hogy tudományos és egyéb tár-aságok, egyesületek, amelyek az általuk kiadott szaklapokat, közlönyöket tagdíjmentés fejében küldik tagjaiknak, ezekhez a folyóiratokhoz díjmentesen csatolhatnak az egyesület tagdíj befizetésére szolgáló postautalvány vagy cheque-befizetési ürlapokat.

Gőzhajózási hírek. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási R-T. igazgatósága a személy-szállítással összekötött menetrendszerű teher-hajózárat a Tiszán a már közzétett menetrend szerint ugy indítja m. g. hogy az első menet Szolnokról Csongradra, f. e. márczius hó 13 án, Csongradról Szegedre és vissza f. e. márczius hó 14 én. Csongradról Szolnokra pedig márczius hó 15-én lesz.

Uj marharakodó állomás. Lika-Krbava vár-megye zenégi jara-ában f. kvó Jaslanac tergyri hajóállomás marharakodó állomás engedélyez-tetett.

Stephan-féle „Fix“ meszelő és fertőtlenítő gép. A mai drága világban minden emberi erőt az o-obb gép-erővel pótoljuk. Mindenki tudja, hogy milyen jól veszi ki magát a tisztára meszelt istálló, s a mily egész-séges az állatokra nézve. Minden gazda tudja, hogy mily sok időbe és pénzbe kerül a kézzel való meszelés, azért újabb időben minden számító gazda a Stephan-féle meszelőgéppel meszeltet, mert az sokkal olcsóbb és gyorsabban lehet vele meszelni. A Stephan-féle gép teljesen rézből készül, rozsdá tehát nem érheti, szolidan és erősen van összeállítva és kezelése igen egyszerű. A meszet vagy fertőtlenítő folyadékot egyenletesen szórja igen nagy távolságra, azért nem szükséges hozzá sem álvány, sem létra. Egy nap alatt beemazolható tel-jesen egy nagy istálló. És a költség minimális. A kézzel való meszeléssel szemben körülbelül ugy áll, mint 10:1-hez. Tehát egyetlen meszelés alkalomból a gép árából 3 % térül meg. Ezenkívül 30%—50%-kal keve-ssebb meszelő anyag kell. Nincs a gazdának egyetlen gépe, mely oly hamar kifizetné magát, mint ezen gép.

A meszelésen és fertőtlenítésen kívül a gép haszná-lható még karbolineummal való festésre, gyümölcsfák permetezésére, járványoknál dezinficiálásra.

Ezen gépek ily sokoldalú használhatósága mint-egy költésségévé teszi a gazdáknek, hogy ezen ideális gépet beszerezze, mert ezáltal igen sok pénzt s időt t karíthat meg. Bővebbet a mai lapunkhoz mellékelt prospektus.

Oberdorferi répamag Teleki Arvéd gróf ura-dalmában posta: Koczca.

Nemzetközi gabonapiacz 1906 márczius 8-tól 1906 márczius 13-ig.

	Kelet	E f f e k t i v á r a k									Határidő	H a t á r i d ő s á r a k					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chicago
Buza	12	17 65	16 97	18 65	17 60	22 42	22 80	15 92	14 88	16 85	Május Jul.	16 60 ⁴ 16 52 ⁶	16 97 16 94	21 15 21 59	22 61 22 31	15 40 15 56	14 88 14 40
	8	17 50	17 05	18 50	17 60	22 54	22 71	15 80	14 23	16 97	Május Jul.	16 54 ⁴ 16 52 ⁶	17 05 17 05	21 51 21 92	22 52 22 13	15 46 15 44	14 23 14 14
Roza	12	13 60	—	14 55	15 20	20 47	14 72	—	—	—	Május Jul.	13 62 ⁴ 13 36 ⁶	—	19 88 19 91	14 96 14 96	—	—
	8	13 60	—	14 45	15 20	20 47	14 72	—	—	—	Május Jul.	13 58 ⁴ 13 32 ⁶	—	20 12 20 12	14 96 14 96	—	—
Zab	Márczius hó.	12	16 10	—	16 95	16 75	20 36	—	—	—	Május Jul.	15 52 ⁴ 12 45 ⁶	—	14 97 18 97	—	—	—
		8	16 10	—	17 15	16 75	20 36	—	—	—	Május Jul.	15 23 ⁴ 12 46 ⁶	—	19 18 19 23	—	—	—
Tengeri	12	13 65	10 78	14 80	—	15 05	—	9 67	8 49	9 23 ^{*)}	Május Jul.	13 72 13 90	—	15 10 —	—	9 67 9 67	—
	8	13 65	10 72	14 80	—	15 05	—	9 77	8 59	10 74	Május Jul.	13 66 14 02	10 72 11 —	14 87 —	—	9 77 9 5	8 59 —
Arpa	12	14 75	—	13 50	—	16 52	—	—	—	—							
	8	14 75	—	13 70	—	16 67	—	—	—	—							

Jegyzet: 3) márcz. 4) ápr. 5) okt. 7) jul. *) Uj tengeri.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonafőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-bizományi czég jelentése.)

Budapest, márczius 10.

Az elmúlt hét folyamán is nagyjára derült és enyhe időnk volt, mely egyes napokon teljesen tavaszias jel-
eget öltött. A hét végével a hőmérséklet valamivel
csökkent és erősebb légáramlatok mellett némi csaba-
dékban is volt részünk. A növényzet fejlődésére az idő-
járás igen előnyös és a vetések állását általában dicse-
rik. A vizálás némileg csökkent.

A külföldi piacokon a lanya hangulat tovább tart; a
forgalom mindenütt gyenge és az árirányzat lefelé törekvő.
Amerikában a jegyzések tartósan lemorzsolódnak, a liszt
kelendőségi viszonyok ki nem elégítők, a látható kész-
letek jelentékenyek és az árirányzatnak lokális viszonyok
által esetleges kedvezőbb befolyásolása így mihamar
ellensúlyozásra talál. Argentínában a látható készletek
— jelentékeny elszállítások dacára — szintén gyara-
podtak és az árak visszaestek. Az angol piacok ugyancsak
lanyhulók, a fogyasztás nem lát ősztöndést arra, hogy
újabb beszerzéseket eszközöljön, mert az Európa felé
uszó és e héten ismét 4 1/2 millió quartersrel nagyobb
buzakvantum a szükséglet kielégítését később is könnyen
teendi lehetővé. A készáru-piacokon a forgalom így
csékély maradt és a határidőpiacokon is csökkenő a
hangulat. Franciaországban kedvezőbb időjárás ugyan-
csak megnyugtatólag hatott és a hangulat valamivel olcsóbb
árak mellett bányadt Németországban az életbe lépett
új vámok folytán csékély a forgalom, annak inkább,
mert a fogyasztás készletekkel el van látva és a bel-
földi kínálat gyarapodott. Németalföld és Belgiumban
csak jelentéktelen ártávozásokat és gyenge forgalmat
jelentettek, ami az egyéb kontinentális piacokra is áll.

Nálunk ugyancsak szűk keretben mozog az áru, buza
és tengeri lanyhább irányzatú, míg a többi czikkék alig
változtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:
Buza vasuti áruban csak gyengén, hajóáru és tété-
lekben valamivel jobban, emellett pedig állandóan kesz-
ségesen volt kínálva, míg a malmok erősen tartózkod-
tak és a kedvezőtlen lisztüzletre való hivatkozással csak
keveset vásároltak. Egyes malmok idonként ugyan jobb
érdeklődést tanúsítottak és inkább vásároltak is, ez azon-
ban nem volt elegendő, hogy az üzleti forgalom meg-
élenküljön. A tulajdonosok így fokozatosan árenged-
ményekre voltak kényszerülve és mult héthez viszonyítva
körülbelül 10—15 fillér csökkenés mutatkozott. Itt lévő
áru előnyben részesült. Az összforgalom körülbelül
80,000 mm.

Rozs az egész hét folyamán csendes irányzatú maradt.
A kínálat ugyan mérsékelt, de a vételkedv is gyenge.
Főleg a helyi fogyasztás részére elkelt körülbelül 5000
mm-ert, minőség szerint 13-25—13-35 kor., prima ura-
sági áruért 13-45 K-ig fizettek budapesti paritásra.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) állandóan
csak szorványosan van kínálva. Gyárosok továbbra is
tartózkodnak, míg hízalók szükséglet esetén a teljes
mult heti árakat 14-75—15— kor. fizettek budapesti
paritásra és 15-10 K-ig Kőbányán átvéve. Malátá és sör-
árpa (állomasokon átvéve) csak elvétve fordul már elő
és így a forgalom is egész jelentéktelen. Malátagyá-
rosok azonban jobb érdeklődést tanúsítottak és a mérsé-
kelten felemelt árkövetelések elől sem zárkoztak el.

Zab alig változott irányzatban indult, a kínálat ugyan
mérsékelt, de a fogyasztás készletekkel úgy látszik
vételkedet. A hét végével a hangulat az emelkedett
határidőpiac hatása alatt szilárdabbra fordult és az árak
10—15 fillérrel drágultak. Szim és tisztaság szerint
15-50—16— K., finom urasági áru 16-0 K-ig jegyzünk
helyben átvéve.

Tengeri lanya irányzatú. Kereslet az egész hét
folyamán alig volt, a fogyasztás készletekkel úgy látszik
el van látva, míg a kínálat bőven beérkezett szerb ten-
geriben bőséges és sürgető volt. Az árak így csökkenők
voltak és szerb hajóáru 13-50—13-65 kor.-ig jegyez hely-
ben. Belföldi (magyar) tengeri inkább csak névleg jegyez
13-55—13-0 K. között budapesti paritásra.

Napijelentés a gabonafőzsdéről.

1906. márczius 13.

A mai készáru-üzlet élénkebb hangulatnál szilárd
irányzatú volt. Összesen körülbelül 30,000 mm. kész-
buza kelt el öt fillérrel magasabb árnál.
Rozs tartott, helybeni egyenértékre 13-25—40 K-ig
adható el.
Takarmányárpa szilárd, helybeni egyenértékre 14-30—
14-80 K-ig értékesíthető.
Zab 10—15 fillérrel magasabb, helyben 15-70—16-20
K-ig helyezhető el.
Tengeri csendes, azonnali szállításra helybeni egyen-
értékre 13-40 K-ig kérnek.

Mai eladások:
Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80-5 k. 17 K. 90 f., 200
mm. 80-4 k. 17 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 17 K. 80 f.,
500 mm. 79-5 k. 17 K. 60 f., 1500 mm. 79 k. 17 K. 70
f., 1000 mm. 78-5 k. 17 K. 45 f., 100 mm. 78-5 k. 17
K. 45 f., 100 mm. 78-5 k. 17 K. 30 f., 600 mm. 78-5 k.
17 K. 05 f., 200 mm. 78-5 k. 17 K. 20 f., 250 mm. 77-8
k. 17 K. 15 f., 100 mm. 76 k. 16 K. 80 f.
Pestvidéki: 150 mm. 77 k. 16 K. 85 f., 100 mm. 76
k. 16 K. 85 f., 220 mm. 76-5 k. 16 K. 85 f.
Fejérmegyei: 500 mm. 79 k. 17 K. 25 f.
Tolnai: 1100 mm. 75 k. 16 K. 55 f.
Felsőmagyarországi: 250 mm. 77-6 k. 17 K. 15 f.
Bansági: 300 mm. 78-5 k. 17 K. 20 f., 4000 mm. 77
k. 16 K. 15 f., 1000 mm. 77-5 k. 17 K. 05 f., 1000 mm.
76-6 k. 16 K. 90 f., 1000 mm. 76-5 k. 16 K. 90 f.
Beeskereki: 2000 mm. 77-5 k. 17 K.
T.-becsei: 530 mm. 78-4 k. 17 K. 20 f.
Raktárból: 3750 mm. 76-3 k. 16 K. 85 f.
Zab: 100 mm. 16 K. 25 f., 150 mm. 15 K. 55 f. kpf.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-
telep, 1906. márczius hó 13-án. A székesfővárosi vásár-
szervezőség jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozották a szokott községekből 141 szeker réti
széna 11 szeker muhar, 18 szeker zsupszalma, 8 szeker
alomszalma, — szeker takarmányszalma, — szeker
tengeriszár, 3 szeker egyéb takarmány (lőhere, luczerna,
zabosbűkköny, köles stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom közepes.
Árak állérekben q-ként a következők: réti széna
500—620, muhar 580—640, zsupszalma 320—340, alom-
szalma 240—280, takarmányszalma —, 100 kéve
tengeriszár —, egyéb takarmány 500—540 (új)
zabosbűkköny 580—600, lőhere —, luczerna
—, köles —, sarju —, szalmaszecska
440—440. Összes kocsiszám 182. Összes súly 238,40 kg

Szeszüzlet.

Budapesti szeszgyárak finomított szeszt a hét elején
141—141-50 K., adózatlanul 42—42-50 K. ajánlottak
nagyban, ellenben vidéki és mezőgazdasági finomítók
részére 1—1-0 K-ig olcsóbban ajánlottak nagyban
azonnali szállításra.
Élesztőszesz adózva 141—141-50 K., adózatlanul 42—
42-50 K. kelt nagyban azonnali szállításra és kötésre.
Denaturált szesz hordóval együtt 38-50 K. kelt nagy-
ban. Egyes barelok 0-50—1 K. drágábban jegyeznek.
Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers-
szesz élénkebben volt ajánlva és több tétel valamivel
olcsóbban, 38 K. kelt az azonnali szállításra, míg ellen-
ben nyári hónapokban való szállításra 38-50 K. fizetnek.
A kontingens nyersszesz ára Budapesten 37-50—38 K.
Bécs. Kontingens nyersszesz 37—37-40 K.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	koronákban
Finomított szesz adózva	141—141-50	
Élesztőszesz adózva	42—42-50	
Élesztőszesz adózva	141-25—141-50	
adózatlanul	42—42-50	
Nyersszesz adózva	138—138-50	
Denaturált szesz	38-50—39—	

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bér-
mentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénz-
fizetés mellett értendők.

**Élelmiezcikk nagybani árai a központi vásár-
csarnokban.**

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezeté
jelentése. 1906. márczius 13-án.

Változatlan árak mellett vágott baromfi, nemkülönben
leszurt szopós bárányok állandóan jól keresettek. Vaj
szilárd irányzatú, magasabb árak mellett nyert elhelye-
zést. Burgonya csendes, torna lanya, zöldségből a szép,
jó áru simán elhelyezhető. A tojáspiacra a várakozás
ellenére megcsappantak a hozatalok, mi az árak némi
javulására vezetett, mi azonban csak pillanatnyi muló
jelenség lehet, mert a külföldön nagy hozatalokat jelen-
tenek s ma jegyzéseink a bécsiéknél magasabbak.

Mai árak:

Husneműek: vidéki marhahus hátulja 100—112 kor.,
eleje 80—90 korona, vidéki borjú borbén, hosszan
mérve, súlylevonás nélkül 120—140 K., helybeli borjú-
hus 130—150 K., sertészsír szalonnával la. 116—128 K.,
lehuzott sertés 120—128 K., szalonna friss 130—138 K.,
szalonna, sózott 130—138 K., szalonna, füstölt 160—180
K., olvasztani való 128—130 K., háj 152—160 K.,
sertészsír 142—144 K., mind métermázsánként. Füstölt-
hus (vidéki) kg.-ja 1-40—1-60 K., hazai sonka 1-60—1-80
K., szalámi 1-60—1-80 K.
Baromfi-félék: élő rántani való csirke 2-60—3-80 K.,
sütni való 3—4-40 K., kacsa sovány 6—8—K.,
kacsa hizott 9—12—K., lud, hizott 14—22 K., tyúk
3-60—5—K., pulyka 10—16—K. páronként. Vágott
szépen tisztított baromfi, hizott lud 1-80—2-20 korona,
hizott rucza 1-80—2—K., hizott pulyka 1-60—1-80 K.,
poulard 1-40—2-80 K. drb-ként.
Tejtermékek: teavaj (centrifugált) 2-60—2-80 K.,
főzsvaj (közpít) 1-80—2-20 K., tehénturó 32—52 fill.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 4-40—4—
kor., rózsá 5-80—5-80 K., fehér 4—4-20 kor., kiffi
8—10 K., sárgarépa 100 köt. 7—8—K., petrezselyem
100 köt. 9—12 kor., vörshagyma 11—12 K., fokhagyma
42—48 K. Fejeskáposzta — K. 100 kg.-ként.
Gyümölcsfélék: Alma: választott elsőrendű áru
(aranyparmen, ranett, Jonathan, nyári batul stb.) 100—120,
másodrendű 80—80, harmadrendű apró áru 30—40 K.,
körte elsőrendű 50—100, másodrendű 30—50 K. mm.-ként.
Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség sze-
rint különféle árakon értékesítünk. Méz 120—140 fill.
kg.-ként. Gyümölcsíz 0—0—K. kg.-ként. Gomba szá-
rított 2—3—K. kg.-ként. Szappan, szesedi —
fillér kg.-ként, közönséges fekete szappan 44—48 korona
métermázsánként.
Tojás: bacsikai 74—75 korona, erdélyi apróbb áru
72—73 K. eredeti ládánként (1440 drb).

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon 1906.
márczius hó 13-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság
jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről
56 árus 40 drb sertést, — árus — drb stúdót, 3400 kg.
friss húst, 1300 kg. füstölt húst, 600 kg. szalonnát,
500 kg. hajat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg.
hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonya-
húst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg.
tőpörtöt.

Videkről és pedig összesen: 137 drb sertést.
Forgalom közepes. Árak a következők: Friss ser-
tészus 1 kg. 132—210 fillér, stúdóhus 1 kg. 128—160
fillér, füstölt sertészus 1 kg. 160—180 fillér, szalonna
zsirnak 1 kg. 140—148 fillér, füstölt szalonna 1 kg.
180—200 fillér, háj 1 kg. 148—156 fillér, disznósajt
1 kg. 160—160 fillér, kocsonyahús 1 kg. 80—100 fillér,
füstölt sonka 1 kg. 180—210 fillér, kolbász 1 kg. —,
disznósajt 1 kg. —, hurkai drb —, tőpörtű
1 kg. — fillér.

Bécsi szarvasmarhahvásár.

1906. márczius hó 12.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
Hizott és legelőmarhá- ban felhajtás — 3425	Hizott marha — 3425
Csontozni való marhá- ban felhajtás — 523	Legelőmarha (Weidew.) —
Összesen — 3948	Csontozni való — 523
Eladatlan maradt —	Összesen — 3948
	Nem szerint:
Származási hely szerint:	Ökör — 2706
Magyarországi — 2378	Bika — 564
Galic. s. bukovinai — 648	Tehén — 640
Osztrák tartomá- nyokból — 922	Bivaly — 38
Összesen — 3948	

Árak: (100 kilogrammonként élő súlyban koronaértékben
fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	74—78	62—72	52—60
Galiczai hizott ökör	78—90—92	70—76	64—69
Tarka hizott ökör	82—92—94—98	70—80	60—69
Bikák	56—76—78—82		
Hizott tehén	52—70		
Legelőmarha	42—64		
Csontozni való marha	52—64		
Bivaly	46—60		

Irányzat: lanya, az árak a multhetiekhez képest
1 K.-val hanyatlottak.
Vásáron kívül közvetlenül a vágóhidra érkezett
a lefolyt héten 781, a mult vesztégyvásárra való felhajtás
3 darab.

Szerkesztői üzenetek.

K. A. Békás. A konkolydaráról nem tudjuk, hogy
tisztá konkolyt, vagy hogy konkolyt is tartalmazó gyom-
magvakat értenek-e alatta, mert ha 3 kg. tisztá konkolyt
etennek a fejőstehenekkel fejéknél s naponta, akkor
azt sokaljuk, míg ellenben ha a kérdéses darának talán
csak fele igazi konkoly, akkor nem okozhatja az elve-
télést. A zabosbűkköny is bár gyenge széna, de bátran
etethető hasas vagy fejőstehenekkel.

L. Gy. Ipolyvecze. A dolog sürgősségére való tekintet-
tel második kérdésére itt válaszolunk: A decemberben
letérágyzott és február második felében leszántott földbe
szükségből igen is lehet répát vetni, sőt ha a szántás a
vetésig jól kifagyott, ha mélyen szántott és a talaj is
megfelelő, ugy esetleg igen jó termésre számíthat. A fő-
dolog, hogy a fagytól megporhanyított földet az idő
előtti higadítás megállítása végett hosszabban-keresztenben
jó erősen megfogassalassa és ezután a földet jó erősen
behengeresse, hogy t. i. a késői leszántás folytán
erősen meglazított trágyás földben a kellő tömörségi
állapot helyreállíttassék.

K. J. Pápa. Tessék lapunk kishirdetési rovatát igénybe
venni és ezenkívül a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté-
hez Bpest, V., Alkotmány-utca 31. sz. fordulni felvilá-
gosításért.

H. G. Kassa. Az angol sertésekről irt cikkét alkal-
milag közölni fogjuk.

a „Budap
évi márcz
(IX. ker.,
helyiségé

V. év

1. Az
2. Az
3. Igaz
4. Eset

Budape

Mérlig-sz

Vagyon
számla 16
17,590-55
készlet 16
34,264-46
281-25 le
Összesen
23,740.
Hitelezők

Veszteség-

Vesztesé
tok 1178-6
tések 28,3
3012-80
Nyeresé
mányon 5
teség-áth
nyereség-é
1905 d
1905. év

Viktória-bo
18 koronért
10m Nagyszé

Vetéshez
és bűkköny
Bertalan, Bu
Mór-utca 4.

Eladó egy 8
késztől gyá
leworth gyá
karban és
felzáróeszk
fer Aladar, F

Eladó tökm
nő tisz-tar
eladó bolg
tökmag mmá
rona, kilogra
29 fillér.

Bőtermő
tőre 17 k
székelt, a
szállítva, kap
gadáságában
u. p. Alapd

Tavaszi bu
prima minős
termésből el
tart. Hőmg N
u. p. Tolna-T

Wichterle-
engedélyezt
álló gézmoz
módosított
Ódán Budap
utca 68.

Victoria-bo
meddig a ké
nájával 50
szék nélkü
állomás, F
Etelekén. K

Meghívó

a „Budapesti Allattartók Szövetkezetének“ 1906. évi márczius hó 22-én d. u. 4 órakor Budapesten (IX. ker., Üllői-ut 9. szám alatt) lévő hivatalos helyiségében tartandó

V. évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Az évi mérleg zárszámadása és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Igazgatósági és a felügyelő-bizottsági tagok választása.
4. Esetleges indítványok.

Budapest, 1906. évi márczius hó 13-án.

Mérleg-számla 1905. évi december hó 31-én.

Vagyon: Értékpapír számla 1300. Pénztár számla 56'57. Szervezés 3821. Felszerelések 17,590'55. Takarmány-készlet 3140. Gyógyszer-készlet 1620. Átmeneti tételek 2322'59. Adóssok 34,264'46. Veszteség: Át hozat 1904. évről 261'25 le 1905. évi nyereség 42'98 = 218'27. Összesen 64,333'44. Teher: Részjegy-számla 23,740. Kétes követelések tartaléka 1300. Hitelek 39,293'44.

Veszteség- és nyereségszámla 1905. évi decz. 31.

Veszteség: Át hozat 1904-ről 261'25. Kamatok 1178'65. Lakbér 6300. Adó 18. Tisztí fizetések 28,220'79. Költségek 6842'78. Leírások 3012'80, összesen: 45,834'27.
Nyereség: Tagsági díjak 36,418'51. Takarmányon 5,803'20. Gyógykezelés 3394'29. Veszteség-át hozat 1904-ről 261'25, le 1905. évi nyereség 42'98—218'27, összesen 45,834'27.
1905 december 31-én a tagok száma 821.
1905. év folyamán belépett tagok száma 155.

Viktória-borsó, tavaszi, 100 Előnként 18 koronáért eladó. Búruradalmi Nagyszékeségy, Nőgrád m. 2649

Vetéshez tavaszi búzát, elsőrendű árpát, zabot és búkkönyvet ajánl Herzmann Bertalan, Budapest, V., Perczel Mór-utca 4. 2398

Eladó egy 8 HP göcséplő-készlet Clayton és Shuttleworth gyártmány, igen jó karban és egyben gazdasági felszerelések. Bővebbet Schellfer Aládr, Kezthely. 2690

Eladó tökmag Gróf Almásy Dénesné urán tiszta-tarjánai uradalmában eladó boulognai szürke mázsa tökmag mázsa száma 100 korona, kilogramm száma 1 kor. 20 fillér. 2661

Bőtermő tavaszi buza alkalmas tavaszi vetésre 17 koronáért métermázsánként, kapható Oltav Grófó gazdaságában Szentgyörgyvár u. p. Alsópáhok. 2658

Tavaszi búkkönyvet és baltacím-magot prima minőségben utolsó évi termésből eladó, míg a készlet tart. Hónig Mór Fornád-Pusztá, u. p. Tolna-Tamási. 2649

Wichterle 636 1897. évbeli engedélyezett teljesen hibátlan álló gőzmotor kedves életrészt módosított mellett eladó Szűcs Ödön Budapest, VI., Nagymező-utca 66. 2371

Victoria-borsó vetéshez kapható a készlet tart 11 koronájával 50 kilogrammonként zsák nélkül franco elecskel Állomás, Fuchs Kálmánnál Bácskány. Kivánatra minta. 2683

Legtermékenyebb és Európa országába terjedő magyar származású nemes burgonyafajok: Magyar Kinc burgonya legkeresettebb fajok egyike, termése csodálatlag nagy. Terem minden földben és minden éghajlatban. Legnagyobb futóhokokban is jól sikerül ahol más burgonyafaj, vagy rozs nemi nem akar. **Pannónia** burgonya Juniusban érik sárga húsú, igen finom ízzel. Főltte nagy termésre vetekedik Magy. Kincs burgonyával és minden sárga húsú burgonyafajjal messze felülmúlja a termés-hozásában, melynél fogva sárga húsú burgonyák királynéja. Magyar Kincs eredeti burgonya ára 12 korona. Pannónia eredeti burgonya ára 14 kor. ab itt vasúti állomás. Kapható: Agnelli József létesítőlőjénél, Cseri via: Sasvár, Nyitramogy. Itt kapható a gyógy-növények termesztésére szük-sége palánta és gyöngynövények termesztésére való utalgaztata is. 2685

Hazai vetőmagvak. Alulírott gazdaság ajánl saját tenyésztésű, eredeti, koránérő bőtermő **tavaszi árpa** vetőmagot, míg készlet tart 20 kor. árban (100 kg.), továbbá bőtermő, hengerded alakú, fajtisza, eckendorfi származású **takarmány-répa-magot** 50 kor. árban (50 kg.) Mindkét ár zsákkal együtt ab Nagyzerombat Állomás értendő. Becses megrendelések Dezasse Ferencz gróf gazdasága Bohuzs, Pozsony m. czimre intézendők, mely mintával is készségesen szolgál. 2482

Fajtisza sárga orpington kelles tojásokat azonnal szállít megrendelésre, dronként 60 fillér rázásmentes dobozban ingyen csomagolása 75% termékenységű szavatolással Dezse Ödön Szűgy, Nőgrádmegy. 2600

Repamag
oberndorfi, óvári, eckendorfi, francia és zárttoku **kék mák**, **székelytengeri** legkorábbi, bőtermő prairie királyné tengeri, **tenyészállatok** kaphatók **gróf Teleki Arvéd** drassói uradalmában, u. p. **KONCZA.**

Vetőmagvak:
Alcsuthi tengeri koránérő bőtermő, 20 korona métermázsánként, 10 métermázsán felül 18 korona mm.-ként vevő zsákjaiba.
Bácskai zab elsőrendű, fehér, súlyos, bőtermő a 16 kor., 10 métermázsán felül a 15 korona métermázsánként.
Szalma préselt buza- és rozszalma 100 métermázsánként wagonba rakva vevő ponyvával lekötve 250 korona. Készlet kb. 100 wagon, kapható egyes kocsiakománnyal is.
Nád készlet 50,000 kéve, 1000 kévéként 200 korona ab helyszin, vasúthoz szállítva wagonba rakva 1000 kévéként 240 korona.
Bor sajáttérmetű érmeléki hegyi borok 1862—1905 évekről palackokban és hordókban. 1904 évi asztali hektoliterje 36, — 10 hl. felül a 32 K. 1905 32, — 10 „ „ „ 30 „
Próbaminta 0'3 l. üvegekben, postacsomag 2'50 K. Kivánatra árjegyzék.
Szamarak olasz-spanyol keresztezés 110—125 cm. magas, darabja 160—400 korona, kivánatra kimutatás.
Kosárfüzdugványok Salis viminalis, S. amigdalina, S. uralensis és S. hippophaeolia 1000 darabonként 2 kor.
Az árak ab vasutállomás Székelyhid értendők — az árnak előleges beküldése vagy utánvét mellett — utóbbi esetben az értékének 1/3 része előre beküldendő. Megrendelések a beérkezés sorrendje szerint fogantositattak. 5186
GRÓF STUBENBERG JÓZSEF
— SZÉKELYHIDI URADALOM (BIHARMEGYE). —

Ajánlok tavaszi szállításra koránérő és rendkívül bőtermő alcuthi és székelytengerit a 20 korona métermázsánként Somkerék-Udványhelyen feladva. Előjegyzésük után most elfogadtunk Kuhu Menyhért Sajó-Szi-András, u. p. Somkerék. 2500

Gleditsia Maulner magból 615 súlyúknak jó minőségben ezre 4 ft., ákác-cseméje ezre 3 ft-jával tavaszi kültetésre bármely mennyiségben megrendelhető díjmentes csomagolás mellett. Dobos Imre főszolgabírónál Tisza-Lök, vasúti állomás. 2528

A legjobb minőségű juta- és len-Zsák, vízhatlan kazal, gép- és szekér-PONYVA
bármely méretben a legolcsóbb gyártásban kapható

FISCHER J. ponyva- és zsákruházában Budapest, V., Nádor-u. 31-33.
Kölcsön-ponyvák wagonok és asztalok takarására, mérsékelt kölcsönj mellett. Egyszer használt zsákok minden czélra, olcsó áron, mindig kaphatók.

Sziklai és Tsa Autodrom Garage vállalata
Budapest, V., Vágóhíd-u. 9.
Autobusok javítása, kölcsönzése és beraktározása. Accumulatorok javítása és töltése. Villanyvilágítási berendezések. Az őszaga autóbil és villanyvilágítási cszkkek beszerzési forrása. 2533

Búkköny, tavaszi, igen kevés készlet tart, métermázsánként 21 koronáért eladó. Ugyanitt egy használt, de jó karban levő Robey-féle szalmakazalozó (elvárt) 600 koronáért eladó. Bővebb fűllygostátsaal szolgál. Thasey Elemér drávatamási uradalmi intézője, Somogy-megy. 2648

Vörös löheremag 64 ft. Baltacím-mag francia kényviratú 15 frton 100 kg. utolsó kor-méből, meghízható csiraképes-séggel szállít míg a készlet tart **Szandner Sándor** föld-birtokos **Kis-Máias**. Vasut, pósta, sürgönyállomás **Nagy-Salló**, Bars megye. 2506

Eladó gyökerecs szőlővesszők kiváló gyökerezési l-60 rendű — a szokványminőségnek teljesen megfelelő — 1 éves gyökerecs olasz rindling auvergnas gris és zöld svivani szőlő-vesszők eladók. Pajza Gyula gazdaságában Heves. 2647

Torma! Nürnbergi óriás, 61-kezű czébra métermázsánként 18 kor. Keményüel Regete-Ruszkán. Ugyanott 6 korona mm.-ként Professor Maercker, Orth, Walthmann, Imperator, Max Eyth, Hortenzia, Gralia, Magyar Kincs, Praesident Krüger, Silésia, Geheirath Thiel titető fájbur-gonya. 2686

Zab 6203
Ligowói óriás, eredeti importált vetőmag. **A legbőtermőbb, legsúlyosabb valamennyi között. 100 kiló zsákkal együtt 16 ft.** Nagyobb mennyiség-nél külön ajánlat.

Gombás Jenő magkereskedésében **BUDAPEST, IX., Calvin-tér 9.**

Fiedler János lenfonógyára **Komárom** vesz **nyers lenkórót** szál nyéréshez, valamint kaszált és **géppel csépeelt lenszalmát,** tetszés szerinti mennyiségben és **elad eredeti (pernai) 367** **orosz lenmagot.**

A valódi észak-német, utolsó évi termésű, szavatolt fajazonos és csiraképes

Eckendorfi takarmány-répa-mag

árát leszállítom **60 koronára** 100 kilónként.

HALDEK magnagykereskedése **Budapest, VII., Károly-körut 9.**

Gleditschia csemeték élősövénynek. I. választék 35—60 cm. ezre 12 kor. II. választék 25—40 cm. ezre 9 kor.

Dunavarsányi faiskola Dunavarsány, Pest mellett. 6254

Stadel-Torkos földmérő-tallga kapható Stadel gép-gyárban, Győrben.

Vétel

Magburgonya válogatott, fajtisza keresetük márczius havi szállítára és pedig: Prof. Märker 100 mm., Märksche Zwiebel 100 mm., Richter Imperator 25 mm. 62 korai róza 25 mm. Kerestünk továbbá 800 drb kültetésre alkalmas 5—6 cm. átmérőű, jó gyökerezetű bíró akácfaese-méket. Árjajánlatok és állású burgonyaminták a Jakabeszlési uradalom tisztartóságához jakabeszlási, u. p. Sárosd intéz-zendők. 2688

100—200 mm-áza róza-magunk keresetük, indított árjajánlatot kér Schwarz Zsigmond béggazdasága Marosillye. 2686

Az őszi szántásnak tavasszal való lazítására, felporhanyítására és gyommentesítésére a legkitűnőbb eszköz az általam gyártott és legjobban bevált

rugalmas fogu (7, 9 és 11 fogu) kultivátor

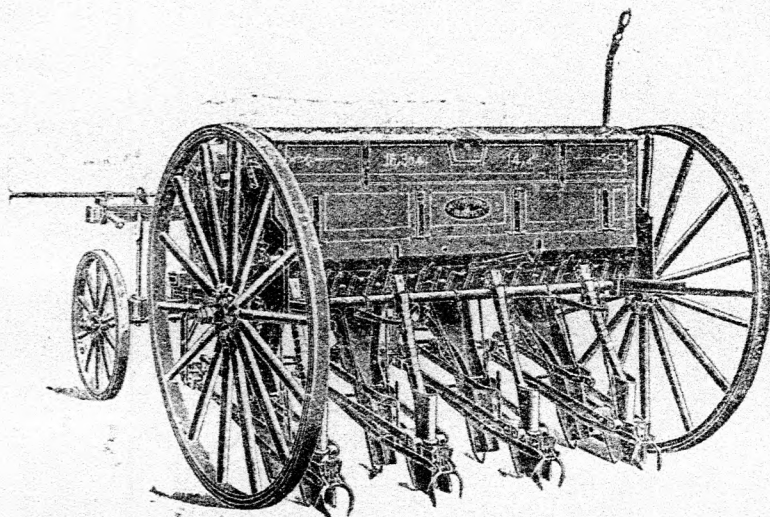
Egyidejűleg felhívom a gazdaközön-ség figyelmét arra, hogy egytetemes aczél-ekém, valamint kettős és több barázdás ekém kizárólag törhetetlen aczélfejekkel és pánczél-kormányokkal készülnek.

Rögtörők, boronák és kapáló-eszközök terén az idén számos újdonságot fogok forgalomba hozni.

Bächer Rudolf Budapest, VI. kerület,
Nagymező-utca 68. sz.

Vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

A cukorrépa gyors, biztos és komplet soru kikelésének, rohamos, erőteljes fejlődésének és a bő termés biztosításának alapfeltétele, hogy a műtrágya közvetlenül a növény sorok alá kerüljön, azaz ugyanabba a sorba, ahova a mag kerül.

A vetés ezen módját a legnagyobb pontossággal egyedül az én műtrágyaszóróval egyesített

„Ideál” jegyű különleges cukorrépa-
répavető gépeim végzik.

Számtalan elismerés az ország legtekintélyesebb répatermelő uradalmaitól.

Árajánlattal készséggel szolgálók.

Melichár Ferencz Budapest, VI. kerület,
Nagymező-utca 68. sz.

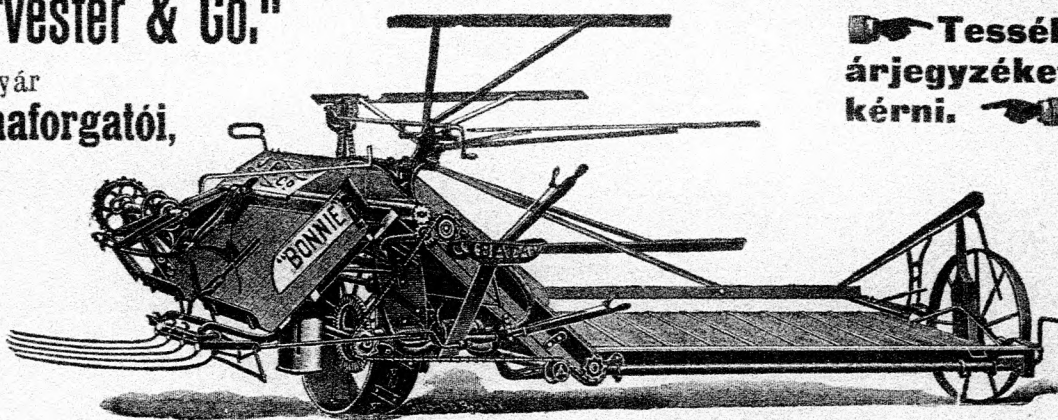
Vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

A „The Johnston Harvester & Co.”

amerikai kizárólagos aratógépgyár
fűkaszáloi, szénaforgatói,
szénagyűjtő gereblyéi,
marokrakó aratógépei,
kévekötő aratógépei

a világ elismerten legjobb,
legmegbízhatóbb és legtökéletesebb e nemű gyártmányai.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Tessék
árjegyzéket
kérni.

BÄCHER RUDOLF, MELICHAR FERENCZ BUDAPEST, VI.,
Nagymező-utca 68. sz.

Vezérképviselő és főraktár:

Hirdetés
minden
den
A leg

Betölt

Betölt

Tisztartói

javadalmas
övenként 13
kedik 1200 k
buzs, 12 hek
ter tej, 2 d
tengeriföld
kert; tüzifa
és kamrából
oláhul besz
sen megbíz
életi, korán
nem ösmerő,
dák kődjök
másolatát, m
nek vissza. C
László, Lapu
dobra.

Kulcsár
ságban már
művelésük
április 1-vel
Ajánlatok és
solatok Héru
osény. Nögrá

Nöfön, zett
1-101 alkalma
Králik István
megye,

Majoros gaz
hó 1-re. Evi th
Bizonnytrányu
szereit körve
Ovárs. Kéld
Gazdasági M.

Gazdasági
tízát kerestet
jére. Oly keres
a német nyelv
ászetben és
hosszabb gyak
lyázhát. Bizon
képet mellékel
táv-írogv Pa-
Bliske ezim a

Feljögazda

belépéssel.
hogy mint il
gyobb tehenés
Ideig már mű
telmesség fel
tóság, erőtes
gati marha go
nerelésben je
valamely tej
végzése, az u
részesitlenk.
kózik igényel
küldjék bizony
kat, melyek v
nek mikrodi
ségnek Mikos

Kertész

Laj
gazdaságában
konyha-, gyü
körtészetben
megfelelő gya
kező egyének
talak a fizetés
jelölésével, b
latokkal, mel
küldetnek, ten

Földmivási

gyakorlatot k
erélyes, nagy
boszáló, kiscu
tízlet keres
elején való
latok a fizetés
léásával hozzá
Holzer Béla,

Ispán,

több
fölvétetik nag
birtokra. Fizet
rás, világitás,
déb sertésbiel
és még eszé
kok. Ajánlatok
alatt Sikray l
ban, Váci-kör

Az újnapi

öltözés. Teje
végzett, a se
vajkészítésben
korlattal bíró,
ogyének foly
igényelk meg
népi uradalom
küldjék Nagy

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; épügy
mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.
Érdeklődők kéretnek, hogy alanti ezimemhez forduljanak.
gőzsántási vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Nagybirtok

lehetőleg fővonal mentén, intenzív gazdasággal, **megvételre** ke-
restetik. Kimerítő ajánlatok jövedelemkimutatással, ügynőkök kizá-
rásával a megbízotthoz **Dr. Halász Aladár** ügyvédhez küld-
dendők. Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 26. szám. 5265

PÉNZ!

Olcso váltó és törlesztéses kölcsönöket nyújtunk a legrövidebb
idő alatt, elsőrangú pénzügyintézetől, honnan már milliókat folyó-
sítottunk. Hogy megbízásainkat gyorsan lebonyolíthassuk, enged-
tünk t. ügyfeleink általános óhajának és irodánkat — szolid üzleti
elveink szigorú fentartásával — Budapestben is megnyitottuk.

Neuschlosz Testvérek

törvényszékiileg bejegyzett cég, bankbizományosok

Budapest, VI., Uj-utca 12. sz. I. em. **Szatmár,** Deák-tér 7. sz. I. emelet.
Interurbán-telefonszám 94—53. Interurbán-telefonszám 16.

Elsőrangú referenciák. Válaszbélyeg melléklendő.

Szatmár sz. kir. város tulajdonát képező, Szatmár határá-
ban levő 1160 hold kitűnő

legelőnkből

150—200 holdat, kisebb részletekben is bérbeadunk. 5188

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

ETERNIT PALA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
**ETERNIT MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS**
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

A Milkovits-féle 2400 holdnyi birtokhoz tartozó, Koronóc községben fekvő

uri kastély és belsőség

mostani tulajdonos részéről, ki azt 600 holdnyi birtokrészrel együtt megvette,
szabad kézből **eladó**, azért mert gazdaságosabb gazdálkodás céljából a
pusztán akar magának lakot építtetni.

Az uri kastély 7 nagy szoba, kamra, konyha, fürdőszoba, cselédszoba stb. mel-
lékhelyiségekkel, vízvezetékekkel (egészséges, jó ivóvíz) ellátva, kb. 4 holdnyi
területen fekszik, remek parkkal, mely legkülönbözőbb öreg fáival, bokraival és
egyéb ültetvényeivel valódi paradicsomnak mondható. A parkon át a Bakonyér
egyik ága folyik, mely öntözésre alkalmas, a park végében maga a Bakonyér,
mely igen kellemes nyári fürdő. Gyümölcsös a legnemesebb szilva, alma, barack,
körtefákkal, konyhakert, meleg- és spárga-ágyakkal. A belsőségben van még 2
cselédház, 5 szobával, konyhával s kamrával; 1 istálló 16 lóra, 1 kocsiszín 6 hin-
tóra, 1 kerti ház 3 szobával, üvegház, jégverem, nyitott kocsiszín, baromfi-ól stb.
Koronóc község Győrtől 14 km. nyire, Győr—Szombathely—Grázi vonal, Ménfő
és Szemere állomástól egyenlő távolságban 5 km. nyire fekszik. A vidék homo-
kos, magas, hullámos kisebb-nagyobb erdőkkel, Sokoróaljai hegylánczoktól hatá-
rolva, igen kedves tájképet nyújt. Ezen ritka szép valódi uri izléssel és kénye-
lemmel berendezett kastély, különösen lókedvelőknek, mint igen alkalmas hely,
melegen ajánlható. — Közelebbi felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Győri Általános Takarékpénztár Részv.-Társ. Győr, Baross-ut és
Árpád-ut sarkán. 5264

Erdősítéshez szükséges

tölgy, luczfenyő és **minden egyéb lomb-
és tűlevelű facsemete.**

**Élő sövénynek akác, gleditschia Maclura
Aurentiaca**, a mely áthatlan sövényeket képez.
Gyümölcs vadoncok, rózsák, szegfűk,
43-féle legújabb fajburgonya nagy mennyiség-
ben kapható:

FARAGÓ BÉLA os. és kir. udvari szállító, fajs-
kola telep tulajdonosnál. Zalaegerszegen.

Vadettetésre és csenderesek, fáczánosokhoz való
növények. Arjegyék kívánatra ingyen!

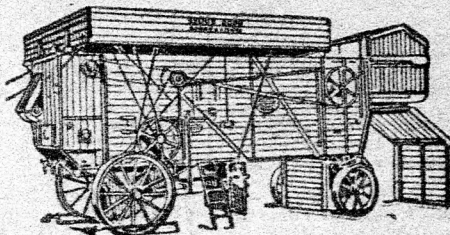
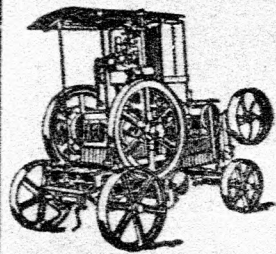
A világhírű eredeti angol **ROBEY** gyártmányu

cséplőkészletek

a legkiválóbb

benzinmotor lokomobilok

verőléczes dobbal ellátott vasrámás cséplőgépekkel párosítva.

Szűcs Ödön-nél Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

"Patria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek) Az Első Magyar Papíripar r.-t. papírosán.

Rub

A felfelé
javítás és kö-
dás egyik leg-
tér és alkal-
rétegeinek is-
törekvése, an-
emberi halad-
mutat fel s
egyuttal emel-
kal megelőge-
A társadal-
sitéka pedig
társadalom na-
ahol tehát a
tulnyomó, ott
bontására irá-
törést fognak

A társadal-
sitéka pedig
társadalom na-
ahol tehát a
tulnyomó, ott
bontására irá-
törést fognak

A jelen társ-
biztosítéka a
gyökeret az a
tehát az egyé-
az állam köz-
csak a legme-
a társadalmi
törekvésnek
teni, mindig
pokon nyug-
Kultúra és
a társadalmi
békés fejlődé-
maga az any-
az anyag s
észlelhető él-
Igen, a tár-
mert csak ak-
mus által hi-
lőség elétré-
megszűnnek,
vésének czél-
Ha az élő
abban nincs
minden élő
halál, az eny-
A létért v-
ábrándnál ne-
toztatni akar-
Amig az e-
testi tulajdon-
ember és em-
ban az élet
hasonló külf-
sadalmi kiv-
érvényesülés-
intézkedések
szorítható.

Igen, a lé-
és kell is sz-
a felsőbbek-
egyenletes f-

A jelen társ-
biztosítéka a
gyökeret az a
tehát az egyé-
az állam köz-
csak a legme-
a társadalmi
törekvésnek
teni, mindig
pokon nyug-
Kultúra és
a társadalmi
békés fejlődé-
maga az any-
az anyag s
észlelhető él-
Igen, a tár-
mert csak ak-
mus által hi-
lőség elétré-
megszűnnek,
vésének czél-
Ha az élő
abban nincs
minden élő
halál, az eny-
A létért v-
ábrándnál ne-
toztatni akar-
Amig az e-
testi tulajdon-
ember és em-
ban az élet
hasonló külf-
sadalmi kiv-
érvényesülés-
intézkedések
szorítható.

Igen, a lé-
és kell is sz-
a felsőbbek-
egyenletes f-

A jelen társ-
biztosítéka a
gyökeret az a
tehát az egyé-
az állam köz-
csak a legme-
a társadalmi
törekvésnek
teni, mindig
pokon nyug-
Kultúra és
a társadalmi
békés fejlődé-
maga az any-
az anyag s
észlelhető él-
Igen, a tár-
mert csak ak-
mus által hi-
lőség elétré-
megszűnnek,
vésének czél-
Ha az élő
abban nincs
minden élő
halál, az eny-
A létért v-
ábrándnál ne-
toztatni akar-
Amig az e-
testi tulajdon-
ember és em-
ban az élet
hasonló külf-
sadalmi kiv-
érvényesülés-
intézkedések
szorítható.

Igen, a lé-
és kell is sz-
a felsőbbek-
egyenletes f-

A jelen társ-
biztosítéka a
gyökeret az a
tehát az egyé-
az állam köz-
csak a legme-
a társadalmi
törekvésnek
teni, mindig
pokon nyug-
Kultúra és
a társadalmi
békés fejlődé-
maga az any-
az anyag s
észlelhető él-
Igen, a tár-
mert csak ak-
mus által hi-
lőség elétré-
megszűnnek,
vésének czél-
Ha az élő
abban nincs
minden élő
halál, az eny-
A létért v-
ábrándnál ne-
toztatni akar-
Amig az e-
testi tulajdon-
ember és em-
ban az élet
hasonló külf-
sadalmi kiv-
érvényesülés-
intézkedések
szorítható.

Igen, a lé-
és kell is sz-
a felsőbbek-
egyenletes f-

A jelen társ-
biztosítéka a
gyökeret az a
tehát az egyé-
az állam köz-
csak a legme-
a társadalmi
törekvésnek
teni, mindig
pokon nyug-
Kultúra és
a társadalmi
békés fejlődé-
maga az any-
az anyag s
észlelhető él-
Igen, a tár-
mert csak ak-
mus által hi-
lőség elétré-
megszűnnek,
vésének czél-
Ha az élő
abban nincs
minden élő
halál, az eny-
A létért v-
ábrándnál ne-
toztatni akar-
Amig az e-
testi tulajdon-
ember és em-
ban az élet
hasonló külf-
sadalmi kiv-
érvényesülés-
intézkedések
szorítható.

Igen, a lé-
és kell is sz-
a felsőbbek-
egyenletes f-